

శని రాశి విశిష్టత మూలం ప్రకారం: మూలం, 29, చేనాబాదు రోడ్డు, ముదాపా

విద్యాధిపతి లాకష్టము మాపేర వాగ్విముచున్నాడు. -
 పరమేశ్వరుని జనులనున్న విశాఖా మహాసంగ్రామా
 సంకరము పరిపంచమునంగల యెల్ల దేశములయొక్క, మఖ్య
 మాగా మిత్రముందలివారి దేశములయొక్కయు వారి వలస
 భాష్యములయొక్కయు వర్తక వ్యవహార విషయములను
 గూర్చి యొక మహాసమావేశము జరుగనున్నది. అంగ్ల సామ్రా
 జ్య బరిపాలనావిధాన పరిష్కార సమావేశము జరిగియు
 న్నుది. ఈయధానంతరము హైదరాబాద్దేశమునకు స్వరాజ్య మొ
 నంగదమునను వేరొనతో హిందూదేశవాసులతో వెళ్లండు
 ద్వితీయమును వచ్చారు. హిందూదేశమునను వ్యవహారాభి
 గమ్యము గలుగునను వా. ఇంతే నేటిదలకు భవిష్యము సామా
 న్యప్రజలను స్వతంత్రసంస్థాపాధిపతులును యంతకులను వ్య
 ధులును వీరివా రనుభవములేక ఎల్లవారుతమకత్తిరంచనలేక
 ఈసారసంగ్రామమునకు సమస్తభతుల వాంగ్ల ప్రభుత్వము
 వారికి సహాయము చేసియున్నది. హైదరాబాద్దేశముల జర్మ
 ము 'కెల్' నట్టియు సమీపింపరప్పించును తమప్రాంతముల
 దావక కత్తులయొక్కయు విచ్చివారునట్లు వహారావహారీగా
 పోరాడినారు. దెబ్బదిసంవత్సరములకున్నగుల ప్రతాపసింహ
 బహద్దర్ స్వ దుముగా కొన్ని మానములునుపరీత కీర్తిస్థితికి
 సకల గౌరవమును లభింపజేయు మెరయించినాడు. లక్ష్మీవ
 న్నదేశ సంస్థాపాధిపతులు లక్షలకొలది భవమును వేల
 కొలది వైకుంఠము వెదదీయుని యాదార్యముతో యధము
 నకు సమర్పించినారు. "ప్రయోజన ముద్దేశ్యమ మంజూషి క్రమ
 ప్రతి" యనునీలిరీతిని హిందూదేశవాసు లింత స్వాంత్ర్యత్యాగ
 నును చేసలేదామటలై చూచియుండలేదు. మిత్రమండలివారు
 ప్రపంచములో నెల్లవారుల స్వాంత్ర్యమునకై జర్మనివా
 నిలై యుద్ధమునకు గడంగినట్లు చెప్పుచున్నారు. మానవజాతి
 స్వాంత్ర్యమునకై యంతనష్టమునకును కష్టములకును భానై
 విధులయ్యెను నీ భూగర్ యుద్ధమునకు సమర్పించు వాంక్ష
 యులు హైదరాబాద్ మానవులు కారనియును వారికి స్వా
 ంత్ర్య ముండకూడదనియును తలచుచును భయము హైద
 రాబాద్దేశము. అంగ్లజనుల వ్యాధుభవలను నమ్మక మింకను
 హైదరాబాదుకుల మున్నీమలనుండి తొలగలేదు. ఆత్యంత
 స్వాంత్ర్యత్యాగమును మానిన హైదరాబాదు స్వతంత్రసామ్రా
 జ్యము తప్పుకనమహానుజని హైదరాబాద్ ప్రజాభిప్రాయము కూడ
 వైయున్నది. హిందూదేశవాసులు చేసిన గహము మింతింత
 యవరాధిని హిందూదేశ కార్యదర్శి ఛౌదర్దేశనుగాను స్పష్ట
 ముగా తెలియపరచి యున్నారు. హిందూదేశ స్వాంత్ర్యవాం
 షికా గులలో విశేషముగలవారు సహాయము హైదరాబాద్ద
 దేశముల సంబంధ బాంధవ్యముల కల్గితి, యుద్ధానంతరము
 మారవలసి యాంతునని పరమేశ్వర సంకర ప్రారంభమునుండియు
 చెప్పుచున్నారు. కాని అంగ్లజనులు మాత్ర మీ విషయ మంత
 గా గమనించుచున్నట్లు కనుకదేదు. వైసదర్శిక యుద్ధానంత
 రవర్తక వ్యవహార సమావేశమునకు హైదరాబాద్దేశమును లన
 దుకావారి సెక్యూరిటీలివియుండలేదు. సామ్రాజ్యపరిపాలనా
 విధాన పరిష్కార సమావేశమున హిందూదేశ స్వాంత్ర్య
 మును గూర్చి గాని స్వతంత్రసామ్రాజ్యము గూర్చి గాని యందుకై
 నను ముచ్చటించియుండలేదు. అంగ్ల సామ్రాజ్య పరిపాలన మం
 త్ర అంగ్లజనులతోపాటు వలసదేశస్థులకు సయిత మెక్కువ
 యధికారము నిచ్చునట్లు వ్యక్తపడెను. అందులకు హిందూదేశ
 మునకు అంగ్ల వాయకత్వమే గాక బహువాయకత్వ మేర్పడ
 వున్నట్లు తోచుచున్నది. ఈ విషయము మొన్నటి రా
 ష్ట్రీకు సభాగారి సవాదకతి గౌరవ నీయలగు (కేకేషిర్ల)
 గారి యుపవాదమునకును తెలియుచున్నది. హిందూవు
 లకు స్వరాజ్యవాంఛ గానముగా కలిగియున్నట్లు అంగ్ల
 జనులకు తెలియవలసిన యీశ్రవంసనైన తెలివిన సమావేశము
 గాని అంగ్లజనులకునున్నది. హిందూదేశముండియక యభి
 ప్రాయము కలిగిన బహుస్వల్ప సంఖ్యావలకు మతము హైం
 దరాబాద్దేశము తెలిసియున్నది గాని తక్కిన అంగ్ల ప్రజకు
 సామాన్యముగా తెలియనే తెలియవు. నిరంకుశాధికారము నెర
 వేరవచ్చు హిందూవులు తమయధికార ప్రాబల్యము తగుట
 కనుక లేక హైదరాబాద్ స్వాంత్ర్యము నీచ్యుగింపకు. అందు
 లేక హిందూదేశమునకు వ్యాపకము కలుగుట కనకాము లేక
 యున్నది. అదిగిగాని అభ్యుదయమున వెట్లదను సామ్య
 మును నుంచి హైదరాబాదుకును ముండల రాష్ట్రీయ జాతీయ
 మును నుంచి హైదరాబాదుకును లాంగ్లదేశము
 నుంచి భకు గానకము వాంఛల విధి మానుకమును విడువ

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము

(రామకృష్ణ శర్మ.)

ఎవరి బుద్ధి యెవరు మానెనది? ఎవరి ఆధికార మెవరు చలాయించెను? ఎవరి ప్రభావ మెవరు ప్రకాశింప జేయెను? ఎవరి కార్య మెవరు నిర్వహించెను? ఎవరి యాదర్శ మెవరు లోకమున కెత్తివేసెను? ఎవరి నైజము ఎవరు లోకములో వ్యాపింపజేసెను వివేకదళం? నూతన్యము వెలుగునను జేడిమి ఇచ్చుట మానినాదా? చంద్రికు చల్లని కాంతిని తెల్లటి తెన్నులను భూలోకమంతయు వ్యాపింపజేయుట మానినాదా? కదులు పారుట మానినవా? మేఘము వర్షించుట మానినవా? మానవుడు దుష్కృత్యములనుజేయుట మానినవా? పీఠలండలు వారివారి ధర్మమును మానక యధార్థిగ, ధర్మ ప్రకారముగ నను వర్తించుచుండగ నొక చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము మాత్రము తన ధర్మములను అనగా చెన్నరాజధానిలోని విద్యార్థులను గ్రహ పెట్టుకొని జీవించుచున్న రక్షణను, చీముకు పీల్చికొని ఎముకలకపిప్పి కేసిబలముల కెట్లువు గానుపయోగించుట, ద్రవ్యమును కర్మమునుజేయుచి విద్యను శూన్యముజేయుట-మానవల యునా? చెన్నరాజధానిలోని విద్యార్థులు, వారితల్లిదండ్రులు, విద్యార్థిదళం, వారాచారికలునున్న గువారందఱు కంకణమును గట్టుకొని మెత్తనికత్తులతోగోయుచున్న చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమును దన ధర్మమునుమాని యధర్మముపాలచుచుని కోరట వ్యాధియుగ నున్ననా? నీరేల మైదెప్పిన నూతన్య, చంద్రుని, నదులను, పర్వతములను, వృక్షములను మున్నగువానిని దను ధర్మములనుమాని మరొక ధర్మములను వాచరింపరాదా యని యడుగుద? ఏది సాధ్యము? ఏది సాధ్యముకాదు. అను రెండు ప్రశ్నలు వెంటనే మనవదోయను. చివరచెప్పినది మన స్వాధీనములోలేనిది. చెన్నపురి రాజధాని మనుష్యులవలన నిర్మింప బడినది ప్రజలముద్దేశము. ఈయుద్దేశము నిజమైనచో నీ విశ్వవిద్యాలయపు ధర్మమును బెడదానిపెట్టుటకు నిర్మాతలకు మానవులకు పిలుకలదు. మనుష్యనిర్మాతమే కానిచో సహజ ధర్మములనుండి నూతన్య, చంద్రుని, నదులను, పర్వతములను పెట్టు పెడదానిని పెట్టులేమో యజ్ఞవిధముగ మన మీ విశ్వవిద్యాలయములోనే మార్పుచేయలేము? ప్రతినిర్మితము విశ్వవిద్యాలయము ధాన్యములో నేవో వారి కిమముకప్పించి మార్పును జనుగుచు, దుటచేరనియ్యని మనుష్యనిర్మాతమేమని మనకు ప్రసంగించు న్నుది. ఈమనుష్యనిర్మాతములోనేకమాన్యులచేయుట కకాళము గలదుగదా! ప్రజలయొద్దనుకొనియుండు మాన్యులేల జనుక మన్నవి? ఈ ప్రశ్నయే తేలియుం నివృత్తు కలవర పడచు చున్నది. నిన్ననో మొన్ననో ప్రతికలలో బ్రచరించబడిన విశ్వ విద్యాలయపు కరీకులఫలికములు ప్రతివానిపూర్వయమును నీరు జేయుచున్నవి. ఈ సంవత్సరమే గాను. ఇక్కడకు నుమాన 10 సంవత్సరములకుండి ప్రజలలో నూతన శక్తి వ్యాపించి వాగ కళత విశ్వవిద్యాలయములను సందర్శింపజేసితి. వానినిజూచి, వానిలో విద్యనుబడని యీ విశ్వవిద్యాలయమునూచి, యీ కరీకులను జూచి, యీ ఫలికములను పీక్షించి, వారు పను చున్న దుఃఖమునకు మేముయే లేదు. కాలవశమున దేశి యులలో నొక విధమైన శక్తి వ్యాపించి వారివారి ధర్మములను స్థిరపరచెను. వారి వారి కేర్పలను ప్రసవరచెను వారివారి యుత్సాహమును వికసింపజేసెను. దానంతేనే ప్రస్తుతము చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయములోని లోపములను గనిపెట్ట సాగిరి. లోపములను నిర్వర్తింపుచేసి విశ్వవిద్యాలయము వారిని పోరి. అయ్యది మనుష్యనిర్మాతమని కలది మాన్యులకు జోటు గలదని భావించి ఆనేక కార్యములు, విద్యాధికులు, విద్యార్థులు, వాధులవలనను తల్లిదండ్రులు మొట్టలిడిరి. ప్రజలు విన్నవించిరి. ఇరవీయ మరల బంగాళా భాతములోనికి ద్రోయబడినది.

లేనియెడల నికటిసంవత్సరము విద్యార్థులు, వారాచారికలు జేయుట వెట్టిసగోలకు మేరలేదు. దుఃఖమునకు అంతములేదు. ఇప్పుడు మరల 100 కి 24 మంది విద్యార్థులు ఇంటర్మీడియేటు పరీక్షలో గతాథులెరి. చెన్నరాజధానిలో 5000 మంది విద్యార్థులు పరీక్షకుకెల్లియుండగా నుమాన 1200 మంది పరీక్షలో గృహార్థుల గుట యు 3800 మంది యావజయమును పొంది యే దుచ్చుచుండుటయుబాద నెవ్వని పూర్వయము నీరవతు? ఎవ్వని యొడలు త్రులకరింపకు? ఇయ్యది విశ్వవిద్యాలయమువారికి ప్రజల యెడలగల అనూయో? అత్యయో? అసాంకారమా? ఏమై యుండునో తెలియజేస్తున్నది. తక్కిన విశ్వవిద్యాలయములలో 200 కి 70 మంది గృహార్థులనుండగా నీ విశ్వవిద్యాలయము

ములో 24 మంది యగుట దుర్లభముగ నున్నదే 70 ఎక్కడ? 24 ఎక్కడ? ఎంత తాతవ్యయముగలదో యాలోచింపుడు. ఈవిద్యార్థులకలి యెట్లు పరిణమించినది? చతురవలసిన యాళములు, గ్రంథములు మొదలుగనున్నవి. ఉపాధ్యాయుల నహాయము తప్పుకొన నున్నది. కళాశాలలో ననుభవ పూర్వక ముగజేసి తెలిసికొనుటకు దగినంత సాధనసామగ్రిలులేవు. ప్ర త్యక్షముగ విద్యనించుటకు సాధనములులేవు. కట్టిగ్రంథముల మూలమున నేర్చుకొని, గ్రంథములను నలిపితిని. విశ్వవిద్యాల యపు దుండగపు ప్రశ్నలకు కక్కలనెత్తుచున్నాడే. ఇటు వంటి కరీకులలో గృహార్థులగుట యెట్లు. విద్యార్థులకీ విద్యనుమానిన జేటు వారి కావరాకున్నది. ఈవిశ్వవిద్యాలయపు బలిపీఠము మీదనే వారితలకాళులకు వందియుండవలసి వచ్చెను. ఏమి దుర్దివము! విద్యార్థులపాలిట బ్రాహ్మణాక్షుని నీరు నిశ్చయవిద్యాల యు మెప్పుడు మారినా? విద్యార్థులను నురక్షితముగ బ్రతు కనియ్యుకో గదా!

ఈవిద్యకోటకై విద్యార్థులు పదురాధులు దైవమున కెఱుక. ఆపాధులను బొందుచున్న కల్లినంతుల కెఱుకగాని మత్స్యమును గలుకుటకు నట్లుకొని లలుకుటకుమింగి తుప్పా ఘన దీపికోననలెనను బకమువలె జేచియుండు విశ్వవిద్యాల యపు కార్యనిర్వాహకుల కేమి తెలియును? వారెన్ని బాధలకు బొంది యాహూదాకు వచ్చిందో వారికి తెలియును. వారికిరింపజేయుటే వారి వికలస్వభావమును జాటునుగాని, వారి కష్టములను బదిరెట్లుగజేసి యిప్పటివిద్యార్థులమీద బ్రయోగించినయెడల వారినిన్నచ్చాకమును, ప్రాప్తవృత్తి కెల్లడిక జయనుగాని వారనుభవించిన కష్టములు తొలగిపోవునా! ఇట్లు కక్కాడించినదికొందలు పాతన లీవిధముగ వాలో దింపవచ్చును. తప్పివారిలో గొంతమందిని కృతార్థులుగ జేయు ని కోరినది యూహించెదను. ఇయ్యది వాచరితముగాను. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయముకై పాటుపడుచుండిన శ్రీమంత పి. జి. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ఈ విశ్వవిద్యాలయమును గూర్చియు, కరీకులను గూర్చియు ఫలికార్థములను గూర్చియు రాజకపోషద్రవ్యములో నిచ్చిన యురవాణ్యమును, ముఖ్యము నిచ్చిన యురవాణ్యమును దిలకించినచో నీ విశ్వవిద్యాలయము మొద్యుచుండిన దుండగపు కార్యములకు గరతలాచుకముగ తెలిసికొన గలుగుదురు. ఈ విశ్వవిద్యాలయము వారు ప్రతి సంవత్సరము 10000 మంది విద్యార్థులకు పరీక్ష చేయుచున్నా రు. ఇంతమందిని కొద్దికాలములో గొంతకుండిన పరీక్షచేయ బడి వారి యదృష్టదేవతలను లోకమునకు వెల్లడిచేయుచు న్నారే. ఇది కట్టియండగపు కార్యము. ఇయ్యది మిక్కిలి ఘోరమైన కార్యమని వాదచెప్పియున్నాడు.

ఇది విధముగ బాహ్యకృత దేశములో ఒకేక కాలము ఉండి, ఆ దేశములోని విశ్వవిద్యాలయములలో బడిచి, ఆ విధానములకు బాగుగా గ్రహించి, మిక్కిలి యనుభవముతో మన దేశమునకు దిగివచ్చి యీ దేశపు ప్రజాప్రతినిధులకేమి, ప్రజలకేమి యీ విశ్వవిద్యాలయములకు గూర్చి చక్కగ తెల్పుచుండిన శ్రీమంత కట్టయంది రామలింగారెడ్డిగారి యభి ప్రాయముగూడ పాతనలకుదిగితమే. అటువంటి మహనీయుడే విశ్వవిద్యాలయములో గొన్ని మాన్యులు చేయమొదలిడగా విశ్వవిద్యాలయమువారు వారి మాన్యులకు జోటియ్యక వారి మాటను నిరాటంకముగ సాగనియ్యక తమ ప్రాత దో కనే కండ్లకు నలుపుకొనుచు పోవుచుండు మొత్తము ప్రజలయెడల వారిగల గౌరవమును వెల్లడిపెట్టచున్నది.

మన చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమువారు ప్రజలమాటకు నెప్పుడు నిరాకరింతుకో, ఎప్పుడు ప్రజలను అగౌరవముగ జూచెదకో ప్రజలు నైతము విశ్వవిద్యాలయమును తెక్కలేని దానినిగను, అగౌరవముగను జూచెదను. ఇదియే సత్యము. విశ్వవిద్యాలయముగాని, దోరతనముగాని ప్రజలయొక్క సంఘముగాని, ప్రజలులేదిగాను. ప్రజలేనిచో ఒక్కచొప్పుకృత మేమిదోయగుచు విద్యార్థులతోనిచో విశ్వవిద్యాలయ మేమిదోయగును. విద్యార్థులకు విశ్వవిద్యాలయము భట్టిబిల్లుగా నుండవలెనుగాని, అత్తవారియిల్లుగా నుండియెడలనే విద్యార్థి సంకోచముతో బ్రవర్తించుటకు సాహసింపగలదు. విశ్వ విద్యాలయము విద్యార్థులకు కల్పవృక్షమై యుండవలెనుగాని కంతుగలచే జాట్లబడిన ముండ్రవృక్షములమాదిరియుండిన కేమి ఫలము? విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థులకు స్వతఃకానమై యుండవలెనుగాని మరదేశమైయుండినచో కేమిలాభము? విశ్వవిద్యాలయము విద్యార్థులకు జేకరింపవలెయుండవలెను. కాని మరదేశమవిద్యగానండిన ఏమి వ్యాధియూ? ఇట్టి విశ్వ విద్యాలయము లేనిచో విద్యార్థులకు దాద్రుమే. వ్యాధిమే.

వ్యాధిమే! వా! ఏలము మన హిందూదేశములో గురుకులాశ్రమములు, బ్రహ్మచర్యములు నశించిపోయి యీ మాతన కర్మములు వచ్చినచో అప్పటి నుండియు విద్య మీన స్థితిలో నున్నది గాని ఉచ్చదశలోనికి వాలేను. నీరిక గారకులెవరు? మనకు హిందూనిర్మి అన్నేను కచ్చిపు తులుగాను. మనమే దానికి గారకులము. మనము శాంతకాలము సోమరుల మైతిమి. గాఢనిద్రలో బడితిమి పరవతులమైతిమి. ఇప్పుడేప్పుడే మన కృత్రిమ్యాతంక్రమమును కృత్రికత్వేని తెలిసి కొని పోలినవాన్నుకృతకమ రావలెనని యూరులాను మన్నాము. ఇట్లుగులానుచుండగ, నీచెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయ మొకయోగకట్టరె నెట్లుండినది. ఈ ఆనకట్టకు దాటి ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము అలా బడితిమా బ్రతికిపోనుము. మన దేవములో రక్షము చీము మరలగప్పియై జీవము గలిగియుండుము ఆహ! ఆంధ్రమాతా! ఆనుదిన మెప్పుడువచ్చుకోగదా! ఆహదైవమా! ఆతరుణ మెప్పుడువచ్చుకోగదా! నకాలమా! రమ్మ మమ్ములను దరికజేయుచు. మహాప్రవాహములో గట్టుకొని పోవుచుండగ నీకై నను బారికలుగుటలేదా! ఓ భగవంతుడా? నీవు మిక్కిలి దయాళువదనము, భలోకకాంతిలవదనియు, ధార్మికుడవనియు ననేమను నీభక్తుల స్తోత్రము జేసెదను? నిజమేనా!

ఆంధ్రరాష్ట్రమా! ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమా! ఏది ముందు? ఆంధ్రరాష్ట్రమేనా! కాదు! ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమా! కాదు! ఏదీ లేనా! ఇన్నికొట్ట ఆంధ్రులకృతకములుగు సంవత్సరములనుండి విశ్వప్రయత్నములు చేయుచుండగా నేమియురాదా! ముందటనే ఆంధ్రరాష్ట్రము రాగల యును. తరువాత ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము ఇదియే మార్గము. ఆంధ్రులారా! రాష్ట్రమునకై వివిధఫలితములనుజేయుచు. రాష్ట్రములభింపనిండు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకులువాది నిమిషములో జేయవచ్చును. చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమునకు బుద్ధిచెప్పవచ్చును. అప్పుడే అజరులపైకిమ దానికి బుద్ధి నచ్చెదరు.

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయమా! నీకుపూర్వములేదు. నీకువాలిలేదు. నీకు భూమిలేదు. నీకు యాత్రాయుక్తవిజయవా జ్ఞానములేదు. నీకు జేవుడిచ్చిన కండ్లులేనా! కరదేశములలోని విశ్వవిద్యాలయములను జూచుటకు నేత్రములను గోల్పోయితివా? కరదేశములలోని వాస్తవలను విడుటకు శోత్రములను బోగొట్టుకొంటివా? నీవు యదృష్టపు నోములను నోముకొనలేవా? ఇన్నికేల విద్యార్థులను ఉన్నానుమరిపించి, వారి క్తమునదాగి, వారిని మృత్యువు నోటుకుండుచి నీజీమిచేయుచున్నా. నీవొక్కదానిచే చెన్నపురిలో కొక పెద్దసాధనముగట్టుకొని కూర్చున్నచున్నపు చల్లగాలిని అనుభవింపుచు నుభయగహాయగ నుండు మనుకొంటివా? అట్లంటిని జుంపి ఎవరు నుభయభవించి. శ్రీకృష్ణుడు అర్జునునికి యుద్ధము నీయమని చెప్పగా పాథుడేమి జయించెప్పెను. వాబుభువుల సం దటం జుంపి నీజీమిచేయకు? నాకీరాజ్యమే? యని యనలేదా! అవిధముగా నీ వారలాదట జచ్చినవెనక నీవు ఉండినను ఉండకపోయినను నరే. ఇంతకుండి పూర్వములలో నింతగండగకోకును గలుగజేసి, దుఃఖమును బొందింపజేసి నీవునుభయగ నుండునా! దైవములేదా! ఆయన నిన్నకు పాలి. వ్యాధిమే! ధర్మపూర్వకము. యుగపూర్వకమగ్ని. సహాయధిశాలి వరమయగుచు. భూతదయాళుడు. ఆతడు వ్యాధియనుచు దయచేయదా! ఇట్టి అవ్యాధియపు, అధర్మపుత్రోదను ద్రోక్కిన నీవు కృత్రి బొందగలవా? వికసింపగలవా? లేవు లేదని ఆకాళవాణి కలువచున్నట్లు నాకు వింబడినది ఇయ్యది నిజమని నమ్ముచు పరవశమునకు నకాలము వచ్చిన యోగమే చేయగలదు! అదృష్టకారులను పాడుచేయు వాడు లేడు. దుర్లభవృక్షములకు బాగుచేయవలెను. ఇది దైవాధీనము.

188 మంది ధాతువుల మందులకోటకు ఇంక చీకటిలో జెత్తుచున్నారా? నిరుదనమంజుమాత్రము. 40 మాత్రముగల దెప్పి ప్రయముకు 1.5 ను పదిదముగా నుండువుడు ఇంతిక్రమమును ఏలక అనుభవించుచున్నారా? ఈమాత్రము వాల్యమందు చెప్పినదే గడికచేత లేప్పించుకొన్న యెట్టి అసాధ్యమైన ఇంకాయితీ సారము, నపుంసకత్వము, బలహీనము, రక్తకోమము, అల్పజ్ఞము, మలబంధము మొదలగు అనేక వ్యాధులను విద్యార్థి గుర్తకర నిమిషములో బోగొట్టును, రాజదైవ్య వారాధి యుజి కేకరే, 20, చీనాబామగ్నము చూడ్రాను.

అమెరికా యందలి భారతీయులు

లాల్లా లజపతి రాయగారు.

I

ఇందుమీదుగా అమెరికాదేశమునందలిను అన్ని ప్రదేశములందును భారతీయులు వ్యాపించియున్నారు. ఉత్తరమున అలాస్కా మొదలు దక్షిణమున బ్రెజిల్, ఆర్జెంటైను, చిలీ, పర్వతములవరకు భారతీయుల జాడగలము మెక్సికో, యుస్ట్రేలియా, బ్రిటిషు గినియా, ఉత్తర అమెరికాలోని విస్తారముగా భారతీయులవాడ గానగుచున్నది. ఉత్తరమున బ్రిటిషు కొలంబియా యందలి వాస్కోవా మొదలు దక్షిణమున పానామా వరకు గల భారతీయ ప్రదేశములను భారతీయులు దట్టముగా నివసించియున్నారు అందులకు సాక్షిగా పంజాబుదేశమునకు పట్టుకొని వెళ్ళుచున్న యువకులు, యువకుల కుమార్తెలు, వారు వాహనములను ద్వారా, ద్వారా ద్వారా కొలదిగా మాత్రము గమనించుచున్నారు. యద రాసుద్యోగులు విహారముగానున్నారు. అమెరికాదేశము నందు నివసించుచున్న భారతీయుల సంఖ్య తెలిసికొనుట కష్టముగా నున్నది. అయినను కొంతమహాసముద్రతీరమున నివసించువారే పదివేల మించియు దురని చెప్పవచ్చును. ఈ భారతీయులలో విస్తారముగా హిందువులుగను సిక్కులుగను కొలదిగా ముస్లిములు నూతనదీక్షులుగ నున్నారు. యూరపుఖండములో కంటే అమెరికా ఖండమున నెక్కువ భారతీయులున్నారు దృఢముగా జెప్పవచ్చును. (1) కేలం విద్యాభ్యాసము జేయుచున్న విద్యార్థులు గల తక్కిన భారతీయులందఱిలో స్వామి రామకృష్ణ విదేశానంద సంఘముతోఁబడుతే ఎక్కువమిదవ్య నభ్యసించిన వారుగాను న్నారు. వారిలకు స్వామిలని బిరుదును. విదేశానందయత సంబంధములే స్వామిలుగాడ కొంతమంది యున్నారు. విదేశానంద సంఘమున జేరినవారుక, స్వామిలు కానివారు నలు మతభేదముల కొండలుగలరు. కాని వీరిసంఖ్య మిగుల స్వల్పముగా నున్నది. అమెరికా ఖండమునందలి ముఖ్యకట్టలను లన్నిటి యందును వ్యాపించియుండిన జేదాంతములను విదేశానంద సంఘమునకు సంబంధించి యున్నవి. ఇట్టి జేదాంతములను న్యాయార్థము, బోధన, వాగ్విమర్శ, చింతన, లో ఆంగ్లీను, సాన్ డయాగో, సాన్ ఫ్రాన్సిస్కో మొదలుగాగల ప్రదేశములందు జాడగలము. ఈ మతములకు తమతమ ప్రత్యేకముగా బయలుదేరినవి. ప్రతి మతమునకు ప్రత్యేకముగా గొంత బోక్స నుండును. జేదాంతము సంబంధములే ఆ మతముల కింత సంబంధ మేదియులేదు. ఆ మత భేదముల ననేకలున్నవి. న్యాయార్థము లోని మతములపై యితర మతములపై యు ధనకరములేదు ని తెలియవచ్చుచున్నది. న్యాయార్థము మతములపై ధనకరము మువిస్తరముగాగనించుచున్నదిగాని యదనూతనముగాగనిన ప్రస్తుత స్వామివారి లోపమేమాత్రముగాదు. మొత్తమునైతే ఈస్థానుల సంఖ్య తక్కువగా నున్నప్పటికిని వారి తిరగతి యే మాఖ్యమై తరగతిగా భావించబడుచున్నది.

(2) స్వామిల వెలక నెక్కువ అధికవృత్తి నీయవలసివారు విద్యార్థులు. విద్యార్థుల సంఖ్యయే వై తరగతి కంటే పెద్దది చెప్పవచ్చును. ఈ విద్యార్థులను మూడుతరగతులుగా భాగి పరచుచు.

- (i) ఇంటివద్దనుండియో, కంటినినండియో, సంస్కారమునుండియో, ధనమునందుచున్నవారు;
- (ii) ఇంటివద్దనుండి కొంత ధన సాహాయము గలిగి యుండి చాలని కాడికి ధనమును సంపాదించుకొనుచు విద్య నభ్యసించువారు;
- (iii) స్వంతముగా వర్ణించుకొనుచు విద్యనభ్యసించుకొనువారు;

ఈ మూడు తరగతులయందు మొదటితరగతివారు వారు బహుస్వయముగా నున్నారు. మూడవతరగతివారే అత్యధికముగానున్నారు. అమెరికాదేశమునందలి భారతీయ విద్యార్థుల హామీనకు స్థానము, కార్యదీక్షకు కల్పవృక్షములు శ్రేష్టముగా కార్యోత్సాహముల గలిగియున్నారు. కష్టకాలమున కష్టము జూపు సహసాధార్యముల అభ్యర్థమును గడిగించును. ఇట్టి యుత్సాహములకు యువకులు భావికపాఠశాలనున్నారని తెలిసికొనిన ఏదేనియని తలంపు వలకలైతే తరగతియందు భారతీయులు అమెరికాదేశమునందలి తనసోదర భారతీయుల డిటుల చెడుటలూర్చి భావనభారము జేయుచున్నారని గమనింపవలసివచ్చును. ఈ భారతీయులకులలో తల్లితండ్రుల కలుగునీక కలిగినవారు, తల్లిదండ్రులతో దబ్బలాడినవారు

వారును ఎందఱోగలరనుట నిర్ణయముగాదు — ఇంటివద్దనుండు మునుపటి మనము లింతుక నుండుచున్నది సంశయించి పర దేశమున వాంఛముగలిగి దేశభక్తుడనువాంఛ జేరజేరుట చెప్పు? — ఇంకా తల్లి తండ్రి నును బుద్ధి గల పురుషులైనవారును ఎందరొకఁడో యుండుననుట వాస్తవము. ఇట్లుంటుంటే వేరొకరు చేత చిల్లిగవ్వయును లేదా వారుక, ఇదియో దేశమున నొకసముద్ర తీరమును జేరుకొని గలగుపాటి ధనముమాత్రమే కలిగియుండిన వారును, చేత ధనములేనిచోట నెల్ల నేదియో పనిలన ధనమార్జించుకొని పునఃసంపాదించుట వారును, ఎట్టికడగండ్ల గుడిచియైన దూ 120 ల లోక్తుము చిక్కించుకొని అమెరికాదేశము జేరినవారు వీరిలో నెం దఱో గలరు. చేత నొక్కరొకరి దమ్మిడియైన లేక నదులు కడు నిడులులకును నొక తంజాల్లి యు నకుడు న్యాయార్థము పట్టణమునుండి అడవులమునకు పండ్లను వందలమైళ్లదూరమునను చికాగో పట్టణమునకు కాలినడక నేగుట నే నెలుగుదును. ఆయుధ కుల పరిచయము గూడ నావగలరు. పునఃసంపాదించుటకు చాలచెంతకుండు చెట్టిదల కనుంచి సుమిష్రామములలో నేదియో పనిగల్గించుకొనుచు అందుములమున జీవించి తన ప్రయాణము సాగించుకొని నన్ను వెలికి సంభ్రామకృత్యముల గలగకుండును? ఈయువకులు పంజాబుదేశమున నొకసంస్కృతాంగ్లే సాహిత్యములో “ఎంట్రీ” పరీక్షకును చదువుకొని యుండిన. ఎంట్రీ పరీక్షనయ్యు క్రొత్తది నొక ఇంగ్లీషుపాఠశాల నెలుగుని పంజాబియునకు డిజిటేషను నిర్వహకు కాలిఫోర్నియా విశ్వవిద్యాలయములో ఇంజనీరింగు కాఖ్యుండు చుత్తమ తిరగతి విద్యార్థిగా నున్నాడు. ఇట్టివారికి వారి ఆంగ్లేయభాషా భావనాస్వల్పముగా నే యున్నది. అయినను త. క్లామలో నుత్తమస్థానము నలంకరించి ప్రాధాన్యము దయాపాత్రుడయి జాని యర్వోను విద్యార్థుల గణితకరీషా కాగితముల బరీక్షించుచు వారికి తగిన గుణముల నిచ్చుచున్నాడు!

అమెరికాదేశమునకువచ్చి ఎక్కువ విద్య నభ్యసించ కలది విద్యార్థుల నేమలు హిందూదేశము వీడి యుచ్చటకు వచ్చిపడతే తమ మొదటియుద్దేశము విద్య తక్కినవారలతో పాలు నేదియో పనియందు ప్రవేశించి ధర్మము జేయు గడం గురుకు. ఇట్టివారు పాఠముల యందునో కర్మాగారముల యందునో తరచుగా ప్రవేశించుచుండును. పుష్కమున పూరులో ఆంగ్ల సంస్కృత పాఠశాలయందు చుత్తమ తరగతి యందు గృహస్థులయిన విద్యార్థులెక్కువ విద్యనభ్యసించుట కమెరికా ఖండమున కేగి యుచ్చట కాలిఫోర్నియా సుస్థానమునందు పాఠశాలలో నొక పనిచేయుచు గురుకుకుండు నేను జూచితిని. పంజాబుదేశము లిద్దరు ధనికులు కొలది రూప్యములతో నీ దేశమునకు వచ్చి ఏదియో పనియందు ప్రవేశించి ప్రస్తుతము ముదిరాగవద్దలోనున్నారు. వారిలో నొకడొక పరీక్షకు కళాశాలయందు చుత్తమస్థానము. ఇంకొకడు కళాశాల విద్య నభ్యసించుటకు తగినంత ధన మార్జించుకొనుటకు లాన్ ఆంగ్లీను సుమారున నొక అమెరికా కుటుంబము లో నేరుకుగానున్నాడు. పనామాలో ననేకమంది భారతీయులు బడ్డెదపురు ధనము సంపాదించుచున్నారు. కొన్ని కొన్ని సందర్భములలో కొందరు భారతీయులు పడు కష్టము పూర్వ యు ముఖేం చి నై చుచుండును. అ య్యామి హ్యారమునకును పదిగలది, మధ్యరాష్ట్రీయ యువకుడు, ధనము అమెరికాదేశ అనుభవోయి కళాశాలవిద్యార్థి లాపియై ధన్యవేషమునకుట్టి, రెండున్నెలల కాలమువిద్యార్థి యు: తొమ్మిది, రాత్రి నునక పలనక ఎండనక వాననక, రాత్రి నినక గుడినులతో చుక్కలుగా గొట్టుచు, కటిక నేల బంకు కొనుచు చాటినైన తొల్యేచాటెక్కిలతో వండుకొనుచు, కాలము బహుశ్రమముగా నడపు యువకుని చిత్రము ప్రకృతుండు చిత్రించుకొనుడు! అబ్బా కష్టము! కష్టము! ఆ విద్యార్థియే కళాశాలయందు చుత్తమస్థానమునకు వాని భ్యాభ్యర్థము తెలుసనో యాగించుకొనుడు. వాని కష్టములన్నియు మరుపునకు వచ్చును! హిందూదేశమున విశ్వవిద్యాలయ పరీక్షయందు దేశము ఘనమైన గుణముల సంపాదించిన యువకులు యింటి నేరకులుగను, భాగా జహారుగను, పడ్డ నేరగానవారుగను, నేర్వ గాగ్రుగను కష్టపడుట జూచిన మిగుల జాలికరముగా నుండెనుగాను ఇటుల భూమిలోని అవిద్యార్థులు చుత్తమ తరగతులకు జనుచున్నారు. ఒక సందర్భమునయియు కష్టపడి ఏదేని ధనమార్జించుకొని విద్యనభ్యసించి మరల మూడవ యేట ధన్యవేషమున విద్యార్థి సుజేసి యింటిక గవ్వపడి విద్యనభ్యసించిన వార నేక ముందిగలరు.

అమెరికా దేశమునందలి భారతీయులలో గూడ కొందలు నీచస్వభావులుగలరు. ధన్యవము కొలుకు నీచస్వభావు ముగ్గుమున కొడిగట్టు చుండును. తమరుగా వారు కైస్తవమత బోధకులుగా వచ్చి తమ దేశాచారముల నాడేమియు చుండును. వీరిలో కొందలు స్నేహభావముతో తమదేశముల చెంతకరిగి వారు చెరుట లూర్చి గడించిన ధనమువారిండు చుండును. తమ దేశాచారముల తూలనాడి ఈ దేశముల దిరువదేసి అందుములకముగా ధన్యవము చేయు వారును కొందలున్నారు. చురకొందలు ఇంగ్లీషుదేశముల గుటకుల చెక్కి వారిదను సంపాదించుచు. మరొకందలు భూమివైద్యులయియు, సిద్ధాంతులయియు, సామగ్రికాశ్రమ వేత్తలయియు, మనోగుణగ్రహణులయియు నింతనేవియో పేరులెట్టుకొని అన్యాయార్థముల బూనికొందురు. మరొకందలు తమ దేశములలో నంతరికలహములు బుట్టింది వారుకో రుతెత్తునవ్వకు సాక్ష్యముల మూలముగా దబ్బునుపాదించు వారు కొందలున్నారు! ఇట్టివి కల్పిత కథలుగూడ యుండును. కాని కురీతిన, అన్యాయముగా ధన్యవము జేయువారు మిక్కిలి తక్కువగా నున్నారు. మొత్తమునైతే ఈవర్ణనైనాన త్వరముల స్వల్ప కాలము లో నింత మంది పరాయణ దేశమున జేరి మిక్కిలి ధనికులనుండుట మాత్రము మిగుల హర్షింపదగి యున్నది.

ఈవిషయములో మన భారతీయుల కార్యోత్సాహము నాకెలేమియు నానందము గలిగించుచున్నది. వారిదేశభావము వారిజాతిజనము కాదు. తగినసహాయము లేదు. తమన నందు రండుచు లేదు. పరాయణదేశమున పరదేశీయులమధ్య వేలకొలది మైళ్లదూరమున పరదేశీయులగుటలన పరమకష్టములచాలగుచు భారతీయులు కాలము గడుపుచున్నారు. నల్లవారియు, భారతీయులు లనియు, అన్యమతస్థులనియు వీరి సంకలన స్వదేశీయుల లేరనియును వీరిని కడుకష్టముల బాటు చేయుచున్నను ప్రోత్సహించక, దబ్బులూడియై పరి చిక్కించుకొని, పరిక్రాంతయును, నిపుణతతో వాని నిర్వహించి సకలసాధనముల గలిగియుండు స్వదేశీయుల తగడది ధన మార్జింప గలగు భారతీయుల జూచిన నేటికి ఆనందమునందు కనుపడును? హిందూదేశమున వారిస్వభావమునని గూర్చిదల చిత్తుల తలచియుండదు. వారిపాఠశాలలో వైస నీరకులగూర్చి తెలియజాలదు. హిందూదేశమున నేర్పిన దంతయు కేవలము భాషావిషయము, వాక్యవిషయము యగుటలన కన్పటి పనిపాటుల వారికి నూతనముగా నుంటుంటే గాక బహుకష్టముగా నుండును. అయినను ఈ దౌర్భాగ భారతీయులగుటలన వారి లో ననేకులు కార్యసాధనమున జనుమొందెదరు. కొన్ని సున యులులందు వారు కేవలము రొట్టినిల్ల వీధుననే బ్రతుకువలసి వచ్చును. కొన్నిదినము లందనములు జేసి ముందవలసి వచ్చును. రాత్రి లక్షమైళ్లకు చెట్టిదల నేక యనిం ప వలసి యుండును. మొత్తమునైతే ఈ వాధలన్నియు గల గుటకులన తన తుతో చి న దా ని నై దృఢ మైన నమ్మకము గలిగి స్వకక్షివై వాధారపడి యుండును. మన దేశమున నున్నంతకాలము వారికి స్వకక్షి యన నేమియో తెలియకుండును.

విశ్వవిద్యాలయములలో ననేకమంది ప్రాధాన్యము భారతీయ విద్యార్థుల భక్తి క్రొత్తదలను, తెలివితేటలను సంతోషించి మెచ్చుకొనుచుండుట నే ననేక తర్కానుములు కనిపెట్టి గలిగితిని. ప్రతి విశ్వవిద్యాలయమునందును కొంతమంది ప్రాధాన్యము హిందూ విద్యార్థులయందు ప్రత్యేకాభివచిని గలిగి యుండుట నేను స్వయముగజూచి సంతోషించితిని. ప్రతి విశ్వ విద్యాలయమునందును ప్రాధాన్యము భారతీయ లేక మరెవరితో కొంతమంది స్త్రీలు హిందూవిద్యార్థుల మాతృసోదర భావముల జూచుచు వారి సత్సాహకరులుగా జేయుచుండును. దేశమున భారతీయ విద్యార్థులందఱువదన కష్టములొచ్చి యుచు మెరికనులకు గలిగిన మనసాడిట్టి ప్రేమ ఎటుల లభించ గలదు?

మొత్తమునైతే భారతీయుల అమెరికా దేశమునకుబోయి ఎటులనో యభివృద్ధికొందుచున్నందులకు భారతభూమి గారి గూర్చి గౌరవంపలనీయున్నదని నాయభిప్రాయము.

“ప్రకృతి—చిచ్ఛక్తి”
ఈక్రింద న్యాయమూర్తి ప్రకాశము గడచిన కౌవారమునాడు దేశాధ్యక్షమన నున్నసింధు సామ్రాజ్య తత్వవేత్తలు ఇటీవల కనుగొనిన విషయములనే ప్రాచీన హిందూ ధర్మ కనుగొనియుండిన త. త్రికాశ్రమమున నుండియు కంకరన జేదాంతగ్రంథమునండియు ఉపన్యాసము నిదర్శనములను జూచి.

మదరాసు కార్పొరేషన్
జమిల్ డిపార్టుమెంటు
12-6-1916.

విషయానుక్రమణిక.

హైందవ స్వరాజ్యమునకు	2
చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము	3
అమెరికాదేశపు భారతీయులు	4
పత్రికా కాపరము	5
ప్రభుత్వము	
నిన్నటి సాయంకాలపు సభ	6
శక్తిమిందిన సాము, స్థానిక వార్తలు	7
చెన్నపురి కార్మికుల సభ	8
ఇంగ్లీషు తంత్రవాదులు	9-10
విదేశీ మహాసంగ్రామము	
విదేశ తంత్రవాదులు	-1112

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం॥ జూన్ నెల 13-వ తేదీ

మంగళవారము.

నిన్న సాయంకాలపు సభ

పత్రికా శాసనమును రద్దు చేయవలసినదని కొనుటకును 'న్యూయింగ్ రూ' విషయమున సభి కారులు అవలంబించిన కార్యపద్ధతిని ఖండించు టకును నిన్నటి సాయంకాలము సమావేశమైన పౌరసభ అసమాన విజయోపేతముగా జరిగిన దనుటకు సందియము లేదు. నియమితమైన కాల మున కెంతోముందు సభాభవనము ప్రేక్షకులచే క్రక్కిరిసి పోయెను. ఆసమయమునకు వచ్చిన వారలకు భవనము ప్రవేశించుట కయినను ఎడము దొరకుట దుర్లభ మయ్యెను. ఆలస్యమున వారి సంగతి చెప్పనవసరమేలేదు. సభ జరిగిన రెండు గంటలసేపును తరంగముపై తరంగమువలె సభా భవనపు మెట్లవరుసల మీదికి నెక్కువారును తావు లేక వెనుకకు దిగి దిగువారును లెక్కకుమిక్కిలి యై వెక్కసముగా చూపట్టిరి. ఈమహా మానవ సముద్రమును కాంచినప్పుడు 'మొన్నటి దినమే మద్రాసు పైక్కు పత్రిక హెచ్చరించెనే. ఈమహా జనమున నల్లరిపట్టించ వలయునని ఎవ్వరైనను అజేపవిగా ప్రయత్నించిన యెడల చేయగలవని యేమి' యను ననుమానము సామాన్యులకు దోచి యూడవచ్చును. కాని యొక్క స్వల్పపు అల్లరియై నను లేక ఆ మద్రాసుపైక్కు పత్రికయే వ్రాము రితిని గౌరవ పదవులకు నిర్వచనముల నొనర్చు సభవలె చక్కగా క్రమముగా సభ జరిగిపోయెను. బురదలో కాలుపెట్టిన ఆపత్రిక సమావేశమునందు విద్యార్థుల వారినయిప్పు వారలో ఎక్కువయిండి రనియు దివ్యజ్ఞాన సామాజకులు గుంపుక వచ్చి యుండిరనియు వ్రాసినను సమావేశమును జూచిన నా రెవ్వరును సమావేశపు గౌరవము నిరీతిని తగ్గింప దలంపరని మాత్రము నొక్క వక్కాణింప గలము. ఏ ముఖమును చూచినను జీవన సంగర మున నుండు ముఖముగానే కన్పించినది గాని విద్యార్థి ముఖముగా కన్పించ లేదు. విద్యార్థులు బహు స్వల్ప సంఖ్యాకు లుండిరి. విద్యార్థుల వయస్సువారో యని అనుమాన వాక్యమును పైక్కు పత్రిక చొప్పించుటయే తనకు తాను ఖండిన వ్రాసుకొనుటయై యున్నది. ఈ విధమగు వార్తల నియ్య జూచి తనదాను మోస పుచ్చు

కొనుట మాత్రమే కాక సక్రమము కాని విషయ వివరణముచే ప్రభుత్వాధికారులను గూడ భ్రమలో పడవేయ జూచుట ఏ పత్రికకును ధర్మముగా దోచదు. అయినను ప్రభుత్వాధికారుల ప్రతినిధు లాసభయందు లేకపోలేదు కావున సంత చింత నందవలసిన యవసరము కానరా లేదు. సభయందు చేయబడిన యుపన్యాసములును సహేతుకములై గంభీరములై భక్తి విశ్వాస పూరితములై తన రారినవి. బ్రిటిషు సామ్రాజ్య సంరక్షక సైన్యము లను సంపూర్ణ స్థితికి గొనివచ్చి ఆ సామ్రాజ్య సంరక్షణ ధర్మమును నిర్వహించు కార్యముననే ప్రాణత్యాగ మొనర్చిన ఆకీచిరు ప్రభుని ఆయోధ్యాగ్రేసరుని స్మరణతో సభ ప్రారంభ మగుట సభాద్దేశమునకు నెక రీతిగా వన్నె బెట్టిన దను టకు సువియుము లేదు. నిన్నటిదివ ముపన్యసించిన వారిలో గోవింద రాఘవయ్యగారు పత్రికా శాసనమును కూకటి వేళ్లతో కూడ పరిశీలించు వారైరి. ఆ శాసనము నిర్మింపబడిననాడు ప్రభుత్వ సభ్యులు చేసిన యుపన్యాసముల నాధారముగా చేసికొని ఆ శాసనము ఆరాజకుల నాంచు నుద్దేశమున చేయబడినదియు, అందులో హైకోర్టు అప్పీలు దోష వివరణము అను రెండుసంరక్షకగుణ ము లిమిత్తినందున అనధికార సభ్యుల ద్వాని కంగీ కరించినయు, తరువాత ఈరెండు గుణములును వట్టి మిథ్యలనుట కలకత్తా హైకోర్టువారే ఘంటా పథముగా నిర్ణయించినయు, కాలములు మారి హైందవభూమిలోని యరాచకులవృత్తియంతరించి హైందవభూమి మహా సామ్రాజ్యభక్తి పరిపూర్ణ మగుట జేయివిధము నిరూపిత మయినదనియు గోవింద రాఘవయ్యగారు వివరించి ఘోర కాల్చితంబగు పత్రికా శాసనము నేమి హైందవ పరిస్థితులలో శక్తుక రద్దు కావలసినదని తెలియ జేసిరి. కా॥ బయ్యా నరసింహావ్వర శర్మగారు శాంతి గలచోట నశాంతిని బుట్టించు రీతిని అధికారు లీ శాసనము నుపయోగించుటకు వీలుండు టచే మనము నిజముగా రాజభక్తుల మగుమమేని నేమి యుద్ధకాలమై సాదిగ్ధ సమయమే యైనను ఈ శాసనమును వెంటనే రద్దుచేయువ వలసినదని మన సర్వశక్తులను వినియోగించి ప్రభుత్వము వారికి నివేదించు కొనుట ధర్మము, న్యాయము, అత్యవసరము నని వక్కాణించిరి. ఈ ఇరువురి వాదమును సదిగమించు మరియొక వాదమును అధికార వర్గమువారు తేల్చరని మేము తలంప జాలము. ఇప్పటికైనను మన ప్రభుత్వమువారు నిరీధక శాసనములలో నతితీక్షణబగు నిశాసన మును నుపసంహరించి వైతురుగాక యని హృదయ పూర్వకముగా కోరుచున్నాము న్యూ ఇండి యాను గురించి చెప్పుటలో అగ్రాసనాధిపతి సర్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు గారును ఉపన్యాసకులు గోవింద రాఘవయ్యగారు కా॥ బి. ఎఫ్. శర్మగారు, రా. రా. చల్లాగురుస్వామి శ్రేష్ఠి, సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు రెల్లరును ప్రభుత్వము వారు కారణము లేని కార్య మొనర్చి యింత యాందోళనకు కారకులైనారని మొరపెట్టిరి. గోవింద రాఘవయ్యగారు మొములపత్రిక మూడు హెచ్చరిక లివ్వబడినవని వ్రాయుటచేతనే హెచ్చరిక లవసరమని యెప్పుకొని తనుతోనేకీధవించిన

దైన దని చెప్పుట చక్కని యోజనాపరత్వమును నూచించినది. న్యూ ఇండియాను హెచ్చరిక యిచ్చి నట్లు మేష్ట్రీగారు అమగబడినప్పుడు గూడ చెప్పు రై కదా! ఈ కారణమున దేశమునం దొకే యభిప్రాయము సాధ్యమయినది. స్వపరిపాలనా దోళనము న్యూ యిండియా పూనియునుట అధికారులకు కంటగించు చున్నందున వారాపత్రికను విధ్వంసము చేయు తలపెట్టినారని ఎల్లరకును దోచ నారంభించిన దని నిన్నటి యుపన్యాసకు రెల్లరుకు వాగ్రుచ్చిరి. స్వపరిపాలన నోరు వారందరి గతి యింతయేనా యను విస్మయము ప్రజకు జనించి ఆందోళన జవించిన నందులో వింత యేమి కలదు? కొన్ని పత్రికలు ప్రభుత్వమువారి అనుగ్రహము కలవకు ప్రతిఠిరవినవి స్వపరిపాలనా సమస్యను న్యూ యిండియా మిషన్ దూషించు చుండుటయు ఈ యాందోళనను పెంచుటకు సహకారియైనది. హార్డింజి ప్రభువయ్యకు స్పష్టముగా స్వపరిపాలనాదర్శము హైదవులకు న్యాయమగు నాదర్శమని తెలిపియున్నను దేశీయ మహాసభ దీనినే సంవత్సరములుగా అంగీకరించి యున్నను కా॥ సర్ హార్డింజి స్తూల్యుగారు పత్రికాశాసన ముచే నిష్కల్మషహృదయులగు పత్రికానిర్వాహకులు జడియ నక్కరలేదని చెప్పి యున్నను కొంచెము విస్తారముగా నిర్భయముగా స్వపరి పాలనను గురించి ముచ్చటించువారలను అధికారు లు అన్ని విధముల, కల్మషనిష్కల్మషహృదముల నాలోచింపక, అణచివై తురకు భావము లోకమున ప్రాకినదని నిన్నటి యుపన్యాసకులు చెప్పవలసి వచ్చుటకు మాకు మహా సంతాపమును కలిగించు చున్నది. భావ విచుర్చ, భావవ్యాపనము సక్రమ ప్రవర్తన, ఇయ్యవి శాంతముగా జరుగునకల అభిప్రాయభేదము లున్నంత మాత్రమున తామేమియు జోక్యము కలుగచేసికొనుట లేదని మా స్థానిక ప్రభుత్వమువారు ఇంకను నిరూపింపవలసి యున్నం దుల కెంతయు వగచుచున్నారము. పెట్లండు ప్రభు ప్రభుత్వమువారు రాజధానియొక్కయు దేశముయొక్కయు ఏకవాక్కును మన్నించి కీర్తి యశస్సులగాతురు గాక యని కోరుచున్నాము.

శక్తిమిందిన సాము.

చెన్నపురి నగరపాలక సంఘమువారు పడు చూడు పలుపాట్లు మాచమవరు లెరుగనివి గావు. వారు ఈ సంవత్సరపు ఆదాయ వ్యయముల మదింపు పట్టికను పూవునప్పుడు బయట పెట్టిన ఆర్థిక దురవస్థ ఇతరుల మానసములలో జాలిని బుట్టించునదై యుండినది. కొంత వని యంతయు అపివేయుట మంచిదనియు ననేకులు సభ్యులు అభిప్రాయపడిరి. ఆ మదింపు పట్టిక ప్రభుత్వమువారి యనుమతిని బొందుటకు బోయి యూడి అనుమతిని పొంది వచ్చినది. ప్రభుత్వమువారు అనుమతినిచ్చుటలో నగరపాలక సంఘమును తీక్షణముగా విమర్శింప కున్నందులకు సంతసించు చున్నాము. నగరపాలకులు చేసిన తప్పి దినర కేమియును లేదు. సంక్షితులను వారి నెత్తిని తెచ్చిపెట్టి ఈ నగరమున కీయ బంగరు బంధములు గావలయును మీరు తగిలించు కొనవలసినది యుగా వారు ప్రభుత్వ మువారు రున్నారు కదా మన పిల్ల చరచు టకు, తగిలించు కొనునవి నువర్ణ శృంఖములు

గదా, యనితగిలించు కొనినారు. ఈమధ్యన మా నగర పాలకులు మిగతరింప వలసిన తరుణము నన్నముకాగా ఈవిషయమునే తెలియజేసిరి. కాని నాడు ప్రభుత్వము వారు ఇందలి నిజము నంగీకరింప లేదు. నేటికైనను అంగీకరించి నందులకు సంత సించు చున్నాము. ప్రభుత్వము వారే నేటినిము మానగర పాలకుల కష్టములను వణించినారు. వారిచేతిలోని నిలువ అయిపో వచ్చింది. ఆదాయ మార్గమును పెంచుటకు వారికి శాసనాధికారము లేదు. యుద్ధము కారణముగా అప్పదొర కుటయు కష్టములు యున్నది. నగరపాలక సంఘ మువారి స్వాధీనములో నుండు. గవర్నమెంటు వ్యత్రములు మున్నగువాని విలువయు తగ్గియున్నది. అయిన నీటివసతులు మురుగును వసతులు వీనిని నిర్వహించుటకు మాత్ర మపారముగా ధనము కావలసి యున్నది. నగరపాలక సంఘపు చాలు ఆదాయము చాలు కర్బులకు సరిపోవుట లేదు. శాసన మూలకముగా ఆదాయ మార్గములు పెంపు చేసిననే కాని వ్యయములకు సరిపోవు. అతడవక తగిన ఏర్పాటులు చేసికొన వలెనట. అందుకుపాయములను ప్రభుత్వమువారే సూచించినారు. విశేష కార్యముల వ్యయము ప్రస్తుతము తగ్గించి మితి పెట్టుకొనవలెనట. 50 లక్షలకంటె నెక్కువ వ్యయ మొనరించరా దట. ఇది విచేష్ట నూద వ్యయపెట్ట వలెనట. ఈ సంవత్సరము (1916-17) రు 19,000,00 లకు బదులు రు 13,50,000 అప్పు తీసికొనవలెనట. నీళ్ల వసతి, మురుగు వసతుల వ్యయములు మడింపులు మిక్కిలి హెచ్చిపోయినవట! మాడలే వండితుని యంతెలను చక్కగా విమర్శించి సాదరు ఖర్చుల క్రింద చూకబడిన గొప్ప మొత్తముల వివరములను కోరవలెనట! ఇతర వ్యయములలోను తగ్గించుటకు ఏమియుంతయు తగ్గింపవలెనట! ప్రభుత్వమువారు నగరపాలక సంఘముపై నింత యనుగ్రహము లిగియుండుటకు మిక్కిలి సంతసించు చున్నాము. నగరపాలకులును నీయను గ్రహము నుపయోగించుకొని సందిగ్ధనయమును వివేకముతో తరింతురు గాక యనియు విశ్వసించుచున్నాము. కాని ప్రభుత్వమువారికి నగరపాలకుల యెడగల యనుగ్రహము పోరులకు భారకారణముగా పరిణమించునేమో యను భయము మాత్రము సహజముగా పుట్టుచున్నది. మద్రాసు నగరపాలక శాసనము సవరణ యగుచున్నదట! అందులో నగరపాలకుల యాదాయమార్గములు హెచ్చింపబడునట. అనగా పోరులపై ఎక్కువ ఖర్చులు వైచుటకు వారి కధికార మియ్యబడు ననుట. ఇక్కడికి ఈ నగరమున కొన్ని ఖర్చులు ఏనగరములోను లేని యంత బరువుకలవై యున్నవి. కావున పోరులు చక్కగా విమర్శించుట కవకాశ మియ్యకమాత్రము క్రొత్త ఖర్చుల యధికారము నగరపాలకులకు నియ్యరాదు. లేనిపోని సౌఖ్యములను గోరి శక్తిమించిన సాముచేసి విరిగి పడుటకంటె మిత సౌఖ్యములతోనే తృప్తినంది సామాన్య జీవనమును నడుపుట మేలు. ప్రభుత్వపు పండితుల ప్రతిష్ఠ నిలుపుటకై పోరులపై బరువు మోయకుండును గాక యని కోరుచున్నాము.

ముద్రణ సంరక్షక సంఘము.

వార్తాపత్రికలకు ముద్రాక్షరకాలకునుగల నిర్బంధములను తొలగించి స్వాతంత్ర్యమును సాపించుటకై బొంబయియందొక సంఘము గిరి సంవత్సరాంతమునందు స్థాపింపబడినది. ఆ సంఘమునందు ముద్రాక్షర కాలాధిపతులు సంపాదకులు సభ్యులుగనుండుట కర్హులు. గత శనివారమునం దా సంఘముయొక్క స్థాపితోపసంఘము బొంబాయియందు

గూడినది. బొంబాయి వార్తాపత్రికలకు సంపాదకుడైన బి.జి.హార్నియను గాత దత్తయనసంవత్సరమున కగ్రాధిపతిగ నేకగ్రీవముగ నెన్నుకొనబడినది. ముద్రాక్షరకాలకును వార్తాపత్రికలకును కంఠపాతములకెన్న 1910 వ సంవత్సరపు ముద్రాగ్రాధనము రద్దుచేయుటగాని పూర్తిగ మాన్యుటగాని యవసరమనియును చెన్నపురి దొరకనమువాన న్యూ ఇండియా పత్రిక నుండి ధరావకు గోతుట వస్తువుగా కాదనియును, కాని సామాన్య పాపాలకులు సాన్యమైకంత త్వరతో రద్దుచేయుట యవసరమనియును, కాననము నిర్బంధిడి సుముమునందు పాలకులు తెలిపిన సానకంపభావముతోనే కాననముపాలించుట యవసరమనియును తీర్మానింపబడినది. ఈతీర్మానమున కనుసరిమొద భావముగవచ్చుచు జరలగు గారికి ప్రత్యక్షముగ నిష్పించుటకై యొక సంఘ మేర్పరపబడినది. ఆ సంఘమునందు హార్నియను గాత, చుడమోహన మాలవ్య గాత, చింతామణి గాత, సురేంద్ర శాస్త్రి గాత, మోతీలాలు ఫోగలు గాత, రామాంధ ఛాటర్జీ గాత, ఆ.బి.సెటయ్య గాత, కన్యారంగ య్యోగాత, జి. ఏ. ఎల్.కొ.గాత మొదలగువారుగలరు. రాజ ప్రతినిధి కానమును రద్దుచేయక యింకను ప్రతినిధుల నిశ్చయము సానుకంపభావముతో విడుట కంగీకరించుటయును సమాధానము నిచ్చుటయును యొక్కముగండి దత్తమానసమునందు వ్యాప్తమగుచున్న సంతోషమును నాటకుట దోడ్పడ గలదు.

వాగినుల కలవు.

సంవత్సరము సంవత్సరమును వాగినుల కలవును గురించి మొదలెట్టవలసినప్పుడు చింతించున్నారము. మరల భాషను హేంద్రవరము వ్యాపారమును పదగాని ఇబ్బందులు తెల్లయు పడుచున్నాడు. స్త్రీమనుష్యులకు మొదలుగొని బ్రాహ్మిన్యమునాథులకువరకును అందరికీకాదులకును విభాషనములు వంపుకొనుచున్నాడు. తంత్రీవార్తలు కొట్టుచున్నాడు. వారుల కొలది ఎల్లప్పుడూ దిక్కులేక నవ్వుపడుచున్నాడు. ఈదుస్థితి తీర్చుటకు అధికారులు రద్దంతయే పుట్టించుచున్నట్లు కానరాదు. తుదకు కొన్ని స్త్రీమనుష్యుల, ఉపాధికారులను తాడెట్లినాడెమో, సరకులు నిజమెట్లు కొనుటకైను స్థలములేదట! చక్కని వ్యాపారకాలమున రైల్వేలను నమ్మకొనిన ప్రజలు అందుకని పన్ను అయ్యకొనుచుండు ప్రజలు ఈతీని ఆకాభంగమొచ్చుట వ్యాధియైకాదు. బ్రాహ్మిన్యమునాథులు గాత తగినచర్య పుచ్చుకొనుట యత్నంపరము. తాత్కాలికముగా తాము తోడ్పడుటే కాక వాగనులకేక వర్తకులెట్లు అల్లాడుచున్నారో వైచుటకాదులకు రైల్వేబోర్డుకును తెలియజేసి తగిన కాత్వత ప్రతికారము లొనర్చుటయు వారి ధర్మముగానే యున్నది. వైమొత్తుల ప్రత్యేకముగా విచారించి ఇకముందు ఇట్టి మొత్తులు కలుగకుండుటకు తగిన ఏర్పాటులొనర్చుటకు అధికారులు పూనుదురు గాక యని కోరుచున్నాము.

రవ్యనువిజయము

అండికా జూన్ 12:—రవ్యను విజయమునకు నికర్మన ములింకను అనేకములు కనబడుచున్నవి. రివ్యకులు ఆస్తి యనుల నేనాముఖము రెండువోట్లు భేదించి. కానిని మరల యధాస్థితికి దెచ్చుట కత్వము నానాకష్టముల బడుచున్నాగు (ట్రైబినో, విజౌలయందు, తమనైవ్యమును ఫిరంగులను మెల్లగా వెనుకకు నడపించుచున్నాడు. ఆశ్చర్యాయమును గూడ వారు నైవ్యమును వెనుకకు తీసికొని పోవుచున్నాడు. 40 మైళ్లపొడవున లక్ష్మీకు ఇటులుగల ఆస్తి యను నేనాముఖమును రవ్యము భేదించి. దక్షిణమున లక్ష్మీకునుండిన ప్రకృష్టిపానమును కలియువోటికలగుగల 18 మైళ్ల కత్వనేనా తంక్తియు భేదించబడినది. రవ్యకుల ఫిరంగిలములు అంతయు గానున్నది. ఈఫిరంగులు కత్వకందకులకు నాశనముచేసి వారి యందు శత్రువుల పీడులకు పూడ్చివేసినది. రవ్యకు ఫిరంగి నైవ్యము వెనుక కనాతిదళములన్ని కత్వవుల నాశనముచేసి, అనేక పటాలములను జల్లుకొనినది. రవ్యకుల నవ్యమును విశేషముగా గలిగింది కాని ఘోరరక్తపాత మొక్కడకు గగగ లేదు. రవ్యకు పనాతిదళము కత్వవుల దివ్యతీరుత్వతీరు పంక్తులనుగూడ తాకినది. వారి వెనుక కానెనుల పటాలములన్ని కత్వవులను దుడిచివేసి పనాతిదళపు కుని పూర్తిచేసెను.

స్థానిక వార్తలు

కాలమూల పత్రిక:— నేటిని మధ్యాహ్నము 10.32 డిగ్రీలు. అధమోష్ణము 79.5 డిగ్రీలు.

మనరాసు పురపాలక సంఘము:— ఈ కు 20 వ తేదీ మంత్రివారమునకు 6.33 గంటలకు ఉపావేశ మగును. ముక్తికాముల వృత్తాంతము సరము నిమిషమింపబడిన ప్రత్యేకసంఘముగా నావృత్తాంతము తెలియజేయబడును.

మేయ్యుఫర్డు ప్రభువు గారి విజ్ఞాపనము:— మేయ్యుఫర్డు ప్రభువు గారి విజ్ఞాపనము నిమిత్తము 1250 లు వెచ్చగింపబడినవియు, ఆ సొమ్ము నిర్మించవలయుననియు కోరగా కలకత్తా పురపాలకసంఘముగా రాసొమ్మునకు ఒక మతిందిరి.

శాసన నిర్మాణ సభ:— గంబూణ విశాఖ జిల్లా మల నూపుతరపుర విశాఖజిల్లా, అడమంగరము, భీమని జిల్లా, అనకాపల్లి, చీపురుజిల్లా, పురపాలకసంఘములు ఉదరాను శాసననిర్మాణ సభ్యత్వమునకు ఆకట్ల మ్యాచారాయణ రావు గారి బేర్కొనుచున్నది.

దత్తమండల సాంఘికసభ:— ఇదిరతిలో ప్రకటించిన ప్రకారము దత్తమండల సాంఘికసభ ఆంధ్రనాటిక కళాకాలా ప్రస్థితులు కె. హనుమంతరావు ఎం. ఏ. వి. ఎల్. గారి అధ్యక్షతక్రింద ఈ నెల 17, 18 వ తేదీలకు నెలకొండలో జరిగెను. ప్రతినిధులను సభికులనుకు తగిన యేర్పాటులుజరుగుచున్నవి. వారి కేగొమ్ములను గలగలకుండు నటుల ఎవ రెవరువచ్చుననియు ముందుగా మాకు తెలియజేయుటకు గాక యనియు బహుమతిగలను వ్యాపకాలంపించి కాత ఒకదినము ముందుగా దురుజేవెనకు గాక యనియు సభావార్య ద్వారా ప్రకటించుచున్నాడు.

ఎం. ఏ. పత్రికము:— నెల్లూరుజిల్లా కావలి వార్తాత్వలకు శేకబాట్ల లక్ష్మీనరసింహుడు గారు ఎం. ఏ. పత్రికలో కృతార్థులయినందున మాత్రరజకులు నిర్యోమమును సూచించుటకు 9 తేదీని ఉన్నతి పాతకాలా భరణమునందు సభ చేసిరి. వి. కే. నుబ్బులక్ష్మి, కె. సరవేగరావు గారు లక్ష్మీ సరసింహుగారిని అభినందించిరి. కావలిలో ఎం. ఏ. పత్రికకుండుటకు వీర ప్రయత్నము వీరిని యాదర్శముగైకొని పాతము విద్యవార్తించ వలయునని సభాధ్యక్షులు హెచ్చరించిరి.

పోవు సొమ్ము బాట్లకెట్లు.

మేజరు హెన్రీకర్ పాట్రిక్ గారిని విలియమ్ మోన్సు వర్తు గారి స్థానమున మనరాసు వైవ్యసంఘ సభ్యులుగా గిరర్చుచు గాత నిర్ణయించిరి.

నెల్లూరుజిల్లా వ్యాయాధికారి ఎమ్. న్యూకానాయుకు రావుగాత పనికి రాజీనామా యిచ్చుటలన గవర్నరు గాత వారిని సరిగ ప్రత్యేక వ్యామాధికారి అధికారులకు పీడితైతి.

సె.పుకుండి వచ్చిన పిమ్మట దెన్నాళ్ల వైవ్యగారు గోదావరి జిల్లా పోలీసు ముఖ్యదేంటుగా నిమిషమింపబడి.

గుంటూరు జిల్లా పోలీసు డెప్యూటీ మాజింపెండు నేలకు పొత్తురంగ ముదలియూ ఆదర్శుగాత నెల్లూరు జిల్లా పోలీసు ముఖ్యదేంటు వెళ్లెలు ఆసిపెంటుగా మార్పబడెను.

అన్నును బుచ్చుకొనుట

రవ్యకులకు స్వాగతము.

వెల్లూరు గాత 12:— రవ్యకులకు అక్కకు ఆకస్మికముగ బుచ్చుకొనిన అన్నమును రవ్యకులచే బహుమితి పీడి గాని "చింతామనానీ" పిచ్చుపోయెను. ఈతడకు ఫలహార మొనరించి ఉత్తరమునకు రవ్యకులకు తీసి. వందలముల మున్నగువాటిని ఫర్వం మొనరింక ఆస్తి యను కనకాశము లేదయ్యెను. ఇదటి వార్తాత్వ లండను రవ్యకులచే బుచ్చు త్యాగముతో స్వాగతి మొదలెడి.

బడెను అంగీకరింపఁబడుట.

5 తులముల నూ^గ సీనా 1-కి వెల 0-12-0

THE GREAT WAR.

[Reuter's Agency.]

Great Britain.

Two Steamers Sunk.

LONDON, June 12. The Swedish steamer "Enemy" has been sunk by a mine in the Baltic. One of the crew was killed and four drowned. The Norwegian steamer "Dure" has been sunk. Fifteen were saved.

Obituary.

LONDON, June 12. The death is announced of the Reverend Ralph Wardlaw Thompson.

France.

THE GREAT ATTACK AT YPRES.

German Repeat Verdun Tactics.
Canadians' Magnificent Heroism.

LONDON, June 12. Reuter's representative at the British Headquarters says that in the great attack on the Ypres salient the enemy have been repeating to a sinister degree their Verdun tactics. He describes the epic heroism of the Canadians. He states that there is conclusive evidence that the Germans concentrated a huge number of new guns, including naval guns. The attack on June 2nd was preceded by such calm that Gen. Sir Mercer and Williams started inspecting the front line trenches. The bombardment broke out with startling abruptness. General Mercer was last seen dazed by shell shock and General Williams was wounded in the face. The bombardment lasted five hours. The range was then raised and infantry charged what could no longer be called trenches. The Canadians, in spite of overwhelming odds, resisted magnificently. Some sprang over parapets and attacked the Germans in their onrush with the bayonet. A handful eventually fell back to a small wood, which, after a terrific bombardment, the Germans sought to penetrate. But the Canadians withholding their fire till the enemy were at point blank range shattered all the attacks. The deeds of supreme valour performed that day would fill a volume. The engagement looks as if it may develop into a third battle of Ypres.

LONDON, June 12. PARIS.—A semi-official statement says: We are waiting calmly till the enemy is irretrievably exhausted before making a decisive counter-attack.

Russia.

15,00,000 Men Under Russian Commander.

LONDON, June 12. AMSTERDAM.—It is stated in Vienna that General Brusiloff has a million and half men.

Enemy Demoralised. Wholesale Surrenders.

LONDON, June 12. The full extent of the Russian victory is becoming even more evident. The Russians have torn two huge rents in the Austrian front. The Austrians are making desperate efforts to repair these. They are scraping troops and guns from the Trentino and Isonzo fronts, and are even withdrawing men from Albania. The largest rent is northern which has a front of 40 miles with the centre at Lutsk. The southern rupture extends roughly from Buczaczy to the junction of the Strypa and the Dniester, a distance of 13 miles.

All accounts agree as to the superiority of the Russian artillery, which reduced the enemy trenches to a mass of powdered concrete, burst sandbags and other debris mingled with mutilated corpses and fragments of flesh. Russian advance artillery preparation was followed up by waves of fresh young infantry trained to concert pitch. They swept like an avalanche through the remnants of the entanglements and across hidden pits filled with deadly spikes, overwhelming the Austrians, who were dazed and surrendered in battalions. The Russians' losses were heavy, but masses of steel and blood did not falter. They rushed on to the second and third lines. Then the Cossacks swooped down and demoralised the Austrians, completing the work of the infantry.

Capture of Lutsk. Russians Welcomed.

PETROGRAD, June 12. It transpires that the Russian capture of Lutsk was so precipitate that Archduke Frederick had a narrow escape of capture. He lunched there, and the Russians arrived shortly afterwards. The Austrians had no time to destroy the stations or bridges. The inhabitants received the Russian troops with wild enthusiasm, kissing their hands and rifles.

Italy.

Italian Political Situation. Coalition Cabinet.

LONDON, June 12. ROME.—All parties emphasise that the crisis is solely due to a desire to render Italy's participation in the war more effective and her union with the Allies closer in all fields. The latest prospects are that a very strong Coalition Cabinet will be formed composed of all most all prominent statesmen.

Greece.

No Blockade of Greece.

LONDON, June 12. SALONIKA.—It is explained that the Allies' measures in regard to Greek trade do not constitute a blockade,

but restriction of commerce. Coasting trade and fishing will still be carried on.

Bulgarian Desertions.

LONDON, June 12. SALONIKA.—French aeroplanes have dropped bombs on Fort Rupel and other Bulgarian positions. The Bulgarians are deserting daily.

United States.

A Straight Fight Expected.

LONDON, June 12. Although Mr. Roosevelt has not yet definitely promised to support Mr. Hughes, feeling is growing in America that there will be a straight fight between Messrs. Hughes and Wilson. The former is undoubtedly a very strong candidate. He is greatly respected for his uprightness and abhorrence of craft.

China.

Japanese Troops to China.

LONDON, June 12. TOKIO.—A battalion of infantry is going to Tientsin. It is officially stated that the measure is due to the desire of foreigners for increased protection.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, June 12. The following telegram, dated the 11th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

The great Russian offensive continues on the whole front from Pripet to Roumania. The Russians advancing in the direction of Lemberg crossed the river Strypa and reached the river Zloty Potok, five miles west. The Germans are attempting to arrest the development of the Russian offensive on the pierced front and have sent forces from the north to aid the Austrians, but in spite of obstinate resistance the Russians progress and the total number of prisoners now exceed 51,000.

The British report raiding, mining and artillery activity. A party of the Gloucester Regiment entered the enemy trenches and attacked the garrison and carried off a machine gun. The British artillery destroyed a railway station. The British exploded six mines successfully.

Now that the Germans have captured Vaux Fort they are battering at the nearest route to Verdun and continue their attacks on their side of Thiaumont farm to north-west and penetrated one of the trenches between the farm and Caillette Wood, though repulsed elsewhere. The Germans also attacked Hill 304 on the left bank of the Meuse, but the attack, though accompanied by jets of liquid fire, failed.

The Austrians' attacks on the Trentino front continue with great violence. The Italians repulsed extremely violent attacks in the Astico Valley, but east of Asiago, the enemy having received enormous fresh reinforcements and carried out intense bombardment with numerous batteries, the Italians fell back a hundred yards to the east of the former position. The Italians calculate that the mass of troops which the Austrians concentrated in Trentino has been rapidly reduced by Italian resistance, while the Russian offensive in Galicia renders it impossible to bring fresh forces from the Russian front.

Para mountains, in East Africa, are now clear of the enemy. In the south the force lies below Usambara mountains and the lights of Wilhelmstal are clearly visible.

The British patrol force of monitors and destroyers drew the enemy destroyers into Zeeburchge.

Punjab Legislative Council Meeting. The Punjab Aeroplane Fund.

SIMLA, June 12. A meeting of the Punjab Legislative Council was held to-day. Sir Michael O'Dwyer, Lieutenant-Governor, presided. After the Members had taken the prescribed oath of allegiance His Honour said that the Commander-in-Chief in India have received the following letter from the Assistant Private Secretary to the King-Emperor regarding the Punjab Aeroplane Fleet:—

"MY DEAR GENERAL.—Your letter of the 30th March to Lord Stamfordham, together with that of the Lieutenant-Governor of the Punjab has been read with pride and interest by the King-Emperor. His Imperial Majesty is much impressed with the whole-hearted and voluntary co-operation of all classes, races and creeds in contributing according to their means to the Punjab Aeroplane Fund and heartily congratulates the promoters on the great success achieved. The fleet of forty-three aeroplanes, while furnishing a fresh proof of the loyalty of the Punjab, will at the same time provide a valuable addition to the fighting efficiency of His Majesty's Imperial forces. Should an opportunity occur the King-Emperor hopes to see some of these aeroplanes that will bear the names of the States and districts with many of which His Imperial Majesty is personally acquainted.

The Lieutenant-Governor thought that it was a happy augury for the new Council to meet under this inspiring message from the Throne.

TELEGRAMS.

Death of Lord Kitchener.

On the motion of Nawab Zulfikar Ali Khan the following resolution was unanimously adopted:—"That this Council deplores the loss sustained by the Empire in the untimely death of the illustrious soldier and statesman, Earl Kitchener of Khartoum."

Member for Imperial Council.

At the conclusion of the meeting Sirdar Wundar Singh Majhitha was unanimously elected by the non-official members as their representative in the Imperial Legislative Council. Three non-official members were elected to the Finance Committee.

Rs. 10,000 for Ambulances Works.

SIMLA, June 12. The Indian Council of the St. John Ambulance Association gratefully acknowledged the receipt through Mr. Dutta, Deputy Magistrate of Manbhum, of a handsome donation of Rs. 10,000 from Raja Jyoti Prasad Singh Deo of Panchet, towards the provision of comforts for hospitals in Mesopotamia.

Mesopotamian Affairs.

SIMLA, June 12. The following is from "Eye-witness" who in a letter from Mesopotamia dated 13th May writes:—A Doctor just returned from Kut tells me that British soldiers taken at an earlier stage in the campaign are teaching the Turks to play football. While he was evacuating the wounded a Turkish officer asked him if he would not take off the German officers too and rid the Turks of them.

One of the naval ratings on board a British steamer which went up to take off the wounded recognised an acquaintance ashore in the person of a German petty officer, late of the "Goeben." The man had been a waiter in England and spoke English well. The shipper of the British ship observing this unauthorised conference and fearing trouble called the Englishman back. "All right, Sir, he said "I was just asking him when they were coming out of the Kiel canal".

Bombay.

Press Act Deputation to the Viceroy.

BOMBAY, June 12. In accordance with the resolution passed by the Press Association of India the following gentlemen were elected to form the deputation to the Viceroy:—Pundit Malaviya and Mr. Chintamani, of Allahabad, Messrs. Sachchidananda Sinha and S. A. Raja, of Bankipore, Messrs. Motilal Ghose, Surendranath Bannerjee, Ramananda Chatterjee and Editor of "Habibul Matin" of Calcutta Mr. Manik Sarkatah, Editor of the "Observer" of Lahore, Messrs. Kasturanga Aiyengar, G. A. Natesan and Mrs. Besant of Madras, Messrs. Manilal Icharam Desai and Jamnadas Dwarkadas of Bombay, Mr. Kelkar Editor, "Kesari," and Maharatta" of Poona, and Mr. Dravid, Editor, "Hitavadi" of Nagpore.

The New 4 per cent Government Loan.

BOMBAY, June 12. It is expected in the Bombay money market that business in the four per cent conversion loan will start from Wednesday on which day tenders can be sent in. There have been many inquiries in the bazar for the outright purchase of the new loan as well as for separate purchase of conversion warrants. It is believed that up to 28th June the price of conversion loan will remain between Rs. 92 and Rs. 93, ex-warrant if price of 3½ per cent Government paper remains at the present level of Rs. 80-8. The value of conversion loan is estimated at Rs. 8 to Rs. 12 per cent. The feeling in the bazar is that after 28th instant it will not be possible to apply for a loan in large amounts and there are many financiers who believe that after that day the price of conversion loan without warrant will be high as this loan is ultimately to be repaid at par between the 15th and 20th year from now.

Bombay High Court Reopens.

BOMBAY, June 12. When the Bombay High Court reopened to-day after the vacation Hon'ble Mr. Justice Norman Kemp sat in Chambers on the Original Side in place of the Hon'ble Mr. Justice Davar who it will be remembered, has recently been through a severe illness and has been granted three months leave. Mr. Justice Kemp has for some years been Chief Judge of the Small Causes Court. Before that he was Chief Presidency Magistrate.

Servants of India Society's Anniversary.

POONA, June 13. In connection with the anniversary of the foundation day of the Servants of India Society which fell on the 12th instant, all members have assembled in their annual sessions at the Society's central home in Poona. Mr. Gandhi had specially come down to Poona for the occasion. The members discussed several important subjects during their stay in the headquarters and had their lines of work settled. Some new members were admitted on the anniversary day, these being Rao Bahadur Narayana Rao Meisak of Balaghat, a prominent pleader in the Central Provinces Legislative Council, Mr. Indulal Jainik, B. A. L. L. B., High Court Pleader, Bombay and Mr. R. M. Thakore. Reports of the activities undertaken by the different branches of the Society during the last year were also as usual submitted by their respective senior members. The President of the Society the Hon'ble Mr. Sastriar leaves to-night for Madras, his stay here being cut short owing to several important matters requiring his presence at Madras.

"Mr Justice Woodroffe delivered an interesting lecture at Decca on Saturday on "Matter and Consciousness." He showed that some of the most recent conclusions of European science on the subject confirm the Hindu doctrine on the point, and that Hinduism harmonises more with Western science than any other religion of the world. The lecturer also briefly summarised the Transcendental doctrine on the point, and contrasted it with the Vedantic doctrine as propounded by Sankara."

TELEGRAMS.

Punjab.

The Lahore Conspiracy Case.
Execution of Sentences.

LAHORE, June 12. Six of the accused in the Lahore supplementary conspiracy case were convicted and sentenced to death by the Special Commission. In one case, that of Hira Singh of Uharar, Lahore District, the sentence was commuted to penal servitude for life by the Lieutenant-Governor of the Punjab. The appeals of the other five to the Lieutenant-Governor and to the Governor-General in-Council have been rejected, and they have just been hanged in the Lahore Central Jail. These five men were Bir Singh of Mahowal, Ishar Singh alias Pura Singh, Ranga Singh alias Rode Singh, Ror Singh of Talwandi, Dusanj Ullam Singh of Hans Jagraon.

Sind

The War League.

The Hon'ble Mr. Webb and Mrs. Besant.

KARACHI, June 12. A division of the War League has been formed at Hyderabad, with the Hon'ble Mr. G. M. Bhurgri as President, and the Hon'ble Messrs Ghulam Hussain and the Tekchand Udhavdas among the members of the Committee.

At the inaugural meeting the Hon'ble Mr. M. de P. Webb said that he had noticed that many discussions had been going on and many meetings had been held in Hyderabad on almost every subject except the war. He besought them to put everything aside except the war. He added: "I may mention that I went to Madras the other day to implore Mrs. Besant to put into the back ground for the time being her Home Rule campaign, not because I was in any way lacking in sympathy with those who were working for an orderly development of government in that province, but because I felt very strongly that, now in the midst of the bloodiest and most awful struggle ever known in the history of the human race, we must divert energy and attention to what is comparatively a minor matter simply wicked, it is a direct abatement of the powers of evil against the powers of good. But the talented lady was very determined. She seemed to think that the campaign was indirectly doing good by keeping extreme and irreconcilable spirits on the lines of constitutional agitation. As a very high authority at Delhi wrote to me at the time, Mrs. Besant is more like a furnace beneath the boiler than a safety valve on the top of it, and that is a view in which I think most reasonable people will concur."

Mysore

Mysore Maharajah's Birthday.

MYSORE, June 12. To-day is being observed as a general holiday throughout the State in honour of the anniversary of the Birthday of His Highness the Maharaja. In Mysore this morning the usual salute was fired and at ten o'clock a Durbar was held at Ambavilas Palace where H. H. the Yuvaraja and the relatives of His Highness the Maharaja, Dewan and Councilors and retired Councilors and General Secretary and various officials and Sirdars of the State were present. Brahmin priests belonging to various religious Muts performed Pujas and blessed His Highness with long life.

The Birthday Procession.

MYSORE, June 12. The usual birthday procession took place last night and was witnessed by large crowds. At 5 P.M. His Highness the Maharajah accompanied by His Highness the Yuvaraja and prominent officials, preceded by the State troops, left the palace and proceeded through the gaily decorated streets to the Government House, where a large number of European ladies and gentlemen were present to greet His Highness with returns for his birthday. Among those present included Sir M. Visweswaraya, Dewan Bahadur Puttanna Chetty, Mr. H. V. Nanjundayya, Mr. A. R. Bannerjee, Mr. Chandrasekhara Iyer, Mr. D. M. Narasinga Rao, Mr. Chatterton, Dr. Coleman, Signor Mari, Mr. Forbes James Mathers, R. D. Whitehorn, K. Chandu, K. Mathen, Mr. M. Hiraniyiah and many others. After refreshments His Highness spent a few minutes in conversation with those present and then reviewed the Mysore Lancers and His Highness Body Guard which paraded on the maidan near the Government House under the command of Colonel Desraj Urs. His Highness then returned to the palace at about 9-30 P.M. through the crowded and illuminated streets.

Mysore Economic Conference.

MYSORE, June 13. The Mysore Economic Conference reassembled this noon, Sir M. Visweswaraya, Dewan presiding. Discussion on subjects connected with industries and commerce was proceeded with. The Mysore district Committee recommended the establishment of a cotton mill in Mysore. It was pointed out by the mover that the State should guarantee 5 per cent interest on half of the capital subscribed by the Mysore people for a period of ten years. Other concessions were also requested.

Mr. Chatterton agreed that the concessions should be granted. As regards guaranteeing interest it would, he thought, be impeded. A cotton mill in Mysore well managed was likely to benefit the people. There was absolutely no reason why a guarantee of interest should be demanded. As regards management it might be entrusted to an agency or firm that would assure success of management. A board of directors might also be appointed but it was not a satisfactory mode. Good managers were not equally got. Personally he should vote for good managing agents. He said there were two or three firms ready to put in money into a concern of this kind, and if their offers were accepted the success of the concern would be assured.

Karpur Srinivasa Rao, Chief Engineer, remarked that water could not be given at the concession rates asked for by the proposed promoters of the mill.

TELEGRAMS.

Mr. Chatterton said that a high level channel from Kannambadi when the works there were completed, would supply ample water for industrial works in Mysore. The proposition was referred to the Committee of Industries and Commerce for further consideration. Further guarantees for efficient working of the proposed concern were, the Dewan said, necessary before the Governments could grant the concessions requested.

BRIEF TELEGRAMS.

The P. & O. Company's S. S. "Saisette" with the homeward mails of the 6th inst arrived at Aden at 8 A.M. yesterday.

The S. S. "Malwa" with the outward mails of the 2nd instant passed Suca at 2 P.M. on Sunday the 11th instant.

Mr. W. W. PHILLIPS becomes Additional Judge of the Madras High Court vice Mr. Justice Bakewell proceeding on six months' leave.

R. M. S. "Malwa," which left London on the 26th ultimo and has on board the mails of the 2nd instant, arrived at Port Said on Saturday, the 10th instant.

A student named Ambekar committed suicide on Sunday by drowning himself in Jumatalao owing it is believed to his failure in the last B. A. examination of the Allahabad University.

Mr. H. Hensmen, Joint Editor of the "Pioneer" at Simla died last night after a few days illness from pneumonia. The funeral will be at the cemetery at 5-30 this afternoon leaving the Walker Hospital and hour earlier.

Mr. N. W. Kemp, Barrister-at-Law, Chief Judge of the Bombay Small Causes Court, has been appointed as Acting Judge of the Bombay High Court in the place of Justice Sir Dinshaw Davar, who was granted leave for three months. Mr. Kemp took his seat yesterday on the Bench.

The Hon'ble Mr. Harchandrai Vishindas, President of the Karachi Municipality gave a rendering of Mr. Webb's speech in Sindhi, and then explained the attractive character of the British 5 per cent exchequer bonds and advised all who had any money to invest to put it into these first class securities.

Weather Report.

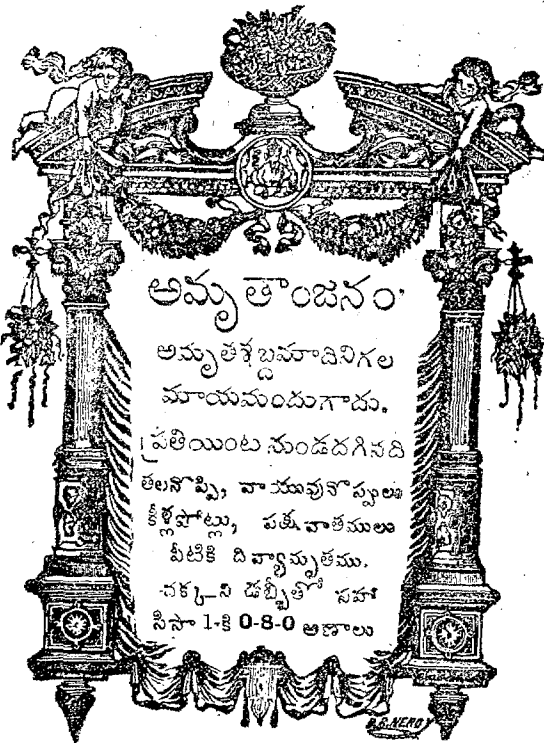
SIMLA, June 12. The depression in Deltaic Bengal developed and produced heavier rains in Burma and North-east India. It will probably move in a north-westerly direction. Elsewhere the monsoon has, in general, weakened. Rainfall has been nearly general in Burma, Orissa, Chota Nagpur, Central India, Konkan, south Hyderabad, Malabar and Madras, Deccan, and local in Assam, west of United Provinces, east and north Punjab, east Rajputana, Central Provinces, north Hyderabad, Mysore and north Madras coast. A few falls also have occurred in Bihar, North-West Frontier Province and Baluchistan. The Chief amounts are:—Tavoy, Akyab, Kyaukpau and Maymyo 3 inches, Victoria Point and Diamond Island 1, Yamethin and Cherrapunji 1 1/2, Sigsagar 3, Cox's Bazar 6, Barisal and Sagar Island 3, Chittagong, Calcutta and Cuttack 2, Jessore 1, Sambalpur 5, Balasore 1 1/2, Chaibasa and Mussoorie 3, Dehra Dun 4, Chakrata 1, Hissar 3/4, Ambala and Ajmere 2, Meerut and Butna 1, Pendra and Karwar 1 1/2, Hyderabad Deccan and Mangalore 2, Mercara and Calicut 1 1/2, Cochin and Trivandrum 1 and Waltair 1 1/2.

FORECAST:—Increase in rain in Bihar, Chota Nagpur, east of United Provinces and Central Provinces with decrease in Arakan coast and Upper Burma.

Latest Telegrams.

LONDON, June 13. PETROGRAD.—It is officially announced that the Russians have approached the Suburbs of Czermoutz.

PARIS.—The communique records the complete repulse of the German attack west of Fort Vaux.



Andhra Dramatic Competitions.

అంధ్ర నాటక ప్రదర్శన

బహుమతులు.

రాజమహేంద్రవరమునందు ఫ్రెండ్స్ యూనియన్ (Friends Union) వారు ఉత్తర సర్కారు జిల్లాలలో ఉన్న అన్ని నాటక కంపెనీలవారికి తెలియజేయున దేవునగా:—

ప్రహ్వశ్రీ చిలకమర్తి లక్ష్మీనృసింహముగారిచే రచియింపబడిన గయోపాఖ్యానము ప్రదర్శించుటకు జూను 25-వ తేదీలోపున రు 5-0-0 డరఖాస్తు రుసుముతో సహా ధరఖాస్తులను సెక్రటరీ గారికి పంపుటకు వారిచే 8-వ జూలై లగా యతు రాజమహేంద్రపురమున నాటకములు ప్రదర్శించబడును. నడరు ధరఖాస్తుదారులు నాటక కంపెనీకి సంబంధించినవారుగా నుండవలెను. నాటకాధ్యక్షులద్వారా ధరఖాస్తులను పంపు కొనవలయును.

బహుమతులు

గయసీ, కృష్ణసీ, అజ్ఞానసక్, రు 50-0-0 లు విలువగల బంగారు పతకము లీయబడును. మొత్తము మీద బాగుగా ప్రదర్శించెడు నాటక కంపెనీలవారికి రు 10-0-0 విలువగల మెడలికొన్ని ఖాయముగా నీయబడును. ధరఖాస్తులు పంపుటకు కంపెనీలకు యొప్పున్న, జడ్జీలపేర్లన్ను, వెంటనే తెలుపబడును.

రాజమండ్రి 5-6-16. } M. V. Koteswararao
Acting Secretary Friend's Union
Rajahmundry

అమృతాంజనం డిపో వారి ద్వారా పంపింపబడును.

	రూ.ల.
గ్రహణీమాత్రలు డబ్బి 1-8	0 8
బులాబిమాత్రలు. మలబద్దము	0 8
కుసుమామాత్రలు. కుసుమవ్యాధులకు	1 0
శక్తిగ్రహణము. సీసా 1-8	1 0
కఫహరి. శీతగట్టుదగ్గులకు	1 0
మోహనీతైలము మెడ్రుకల పెంచుటకు	1 0
చుండుకునూనె	0 6
మూలశంకుతైలము డబ్బి 1-8	0 12
కలరామాత్రలు. వాంతిభేదులకు	0 6
కఫహరిచూర్ణము. దగ్గు, ఉబ్బసములకు	1 0
సుందరితైలము. ముఖకాంతికి	0 8
శిరోవేదనమాత్రలు. తలనొప్పిలకు	0 12
నేత్రాంజనము. కంటివ్యాధులకు	0 4
జంతువాతహరి. ఎమిడిలకు	0 8
ఉబ్బసములకు మందు. సీసా 1-8	1 8
వాయువుపోట్లకు మందు	1 8
జీర్ణరసాయనము మాత్రలు. అజీర్ణమునకు	1 4
వజ్రగళికలు. ధాతుపుష్టికి	1 0
జ్వరహరి. జ్వరములకు సీసా 1-8	0 12
తేలుమందు. తేలుకాటుకు సీసా 1-8	0 8
దంతశూలహరి. పండ్లపోటుకు	0 8
కర్ణశూలహరి. చెవిపోట్లకు	0 6
గజ్జీతైలము. గజ్జీ, చీడలకు డబ్బి 1-8	0 3
వగుళ్లకుతైలము. శీతవగుళ్లకు	0 6
పేలకుమందు. సీసా 1-8	0 4
కుష్టుకు తై.ము. డబ్బి 1 8	0 8
సుఖభోగిమాత్రలు. డబ్బి 1-8	1 0
సుఖభోగితైలము. టిలో, పుండ్లకు	1 0
రోమహరి. మెడ్రుకలు ఊడుటకు	0 8

అమృతాంజనం డిపో, 6 తంబునెట్టిసి, మదరాసు.

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు.

మైసూరు జూన్ 18 — నిన్నటిరాత్రి ఉత్సవము జరిగినది. పాతలనేకులు గుంపులుగుంపులుగా ఉత్సవమును జూదవచ్చిరి. సాయంత్రము 5 గంటలకు మహారాజుగారును, యువరాజుగారును, ముఖ్యోన్యాయీగారును, రాష్ట్రవైద్యులుతో రాజప్రసాదమును వదలి వీధులయందు ఉత్సవము జరిపిరి. వీధులు రాజప్రసాదమునుండి గవర్నమెంటువారును నలుగురు బహురమ్యులుగా ఆలంకరింపబడెను. గవర్నమెంటువారును వద్దకు పోయినతోడనే, యూరోపియను స్త్రీలును పురుషులును మహారాజును సుదీర్ఘించి వారివధియందిరి. నవ్. విశ్వేశ్వరయ్య, పుత్రన్నపెట్టి, సంజుడయ్య, దేవస్థి, చిలనరీశ్వరయ్య, డి. ఎం. నరసింగరావు, చాట్యక్, శోల్యక్, ముగ్ధ, పోట్నూ, జేగుమేతన్న, జైలేహన్న, చండి, మాడక్, హిరణయ్యగార్లును లదిలరులు ఉత్సవముననుండిరి. స్వల్పముగా మాలు చూగినవెనుక మైసూరులాన్నికనలములు కనబడుచేసిరి. 9-10 గంటలకు మహారాజుగారును, వారికివారములు రాజప్రసాదమునకు తిరిగివచ్చిరి.

యధా సంగతుః.

కరాచీ జూన్ 12:—యధాసంగతుః అంటే మౌరూబాబునందే ప్రత్యేక సంఘము ఒకటి ఏర్పడింది. దానికి జి. ఎ. థర్నర్ గారు అధ్యక్షులు. ఆచరణ గురించు స్నేక్, తేవచంతు ఉద్ధరదాసుగారు సభ్యులు.

ఆచరణ తేవగారి యువస్వామి.

ఒకసభయందు ఆచరణ తేవగారు ఉపన్యసించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—మౌరూబాబునందే యధాసంగతులకు తక్కిన విషయములన్నియు సర్వోపశమమై వి. ఇతరవిషయములన్నియు కొంతకాలముగలవ వలెదీయి యధాసంగతులునే ఆలోచించుచు నేను వారిని కోరుచున్నాను. స్వపరిపాలన గంధర్వశత్రువుల కొంతకాలముగలవ నిలిపివేయుచు ఆదిని నెండు దొరసానిని వేడుట నేను ఈ సభయందు చెప్పితిని. వేల్చి యుంటిని. ఆ మెయదర్వములగు నాకు సానుభూతిలేదు కాదు. ప్రపంచమున మన్నె వ్యక్తులనిన, మెలుగు ఇట్టి మహాసాగ్రామ సమయములందు సంగ్రామ విషయముల కాక తక్కిన వారిని గూర్చి విచారించుట అవసరము, ఆస్థాయము స్వరూపాలన గంధర్వశత్రువుల ఏమేమంది కలుగునని ఆమెతలచుచున్నది నిజముగా ప్రస్తుతపు దీనిలక ఉద్ధరదాసు కలుగగలదుగాని ఉపయోగ మేమియు నుండదు. బిసెంటుగారు తమవట్టుకు వరుసగలుగు కలదెను. ఒకసారి ఢిల్లీనుండి ఒక వెద్యుయ్యోగి వాక్కిలు వ్రాసి:—తెనెటకు వ్యాపారము అన్నివై అభ్యుదయింపబడినది. ఈ విషయమునందు బుద్ధిమంతులు వాటిని నేర్పరచుచున్నారని చెప్పగలను.

కరాచీ ప్రభుత్వ సంస్థాపనకు ఆచరణ తేవగారు చర్యకామ విష్ణునానుగారు తేవగారి యువస్వామిని సింధిభాషలోనికి తర్జుమాచేసి చెప్పి ప్రభుత్వము వాడిగాను. ఆన బుద్ధివంతుని వెల్చుచున్నది నెట్లుదని జరిగిన కోరిక.

క్రైస్తవ యువజనసంఘము.

బెంగళూరు జూన్ 12 — బెంగళూరు క్రైస్తవయువ జనసంఘ మండలము వారు గతసంవత్సరము చేసిన కార్యముల గూర్చి నిష్పటిసాక్షంకాలము సంఘమండలమునందు సాందర్శనం. ఎ. ఎ. గారును వా. చంద్రగౌర నువ్వనింది. వీర్రాటుకు ఇటీవలనే యధాసంగతులండి వచ్చిరి. సాందర్శనము బోయిన సంవత్సర మంతయు మౌరూబాబునందే ప్రాప్తి చేశారు నుండిరి. వారు పత్రికసంగస్థితిగలగు గూర్చియు, కొన్ని స్వాధీనములను గూర్చియు ప్రారంభమున ముచ్చటించిరి. నైస్యములో చాలమంది ఉత్తర హిందూస్థానుండిలి మారుమూల గ్రామములందు చేపట్టిన పనియందు వారికి పాట్లు పొడిచినను అత్యుత్సాహమున వారు చెప్పిరి. క్రైస్తవ యువ జన సంఘము వారు నైట్ల బంధుమిత్ర వర్గములకు ఉత్తరములు వ్రాయుచు వారికి సాహాయ్యము చేయుచున్నార. వ్రాఫెరర్ దత్తగారు పరామ చేశారు దినమునకు 400 ఉత్తరములను వ్రాయుచున్నారు. గూర్చులు, నీక్కులు పుచ్చులు మున్నగు వ్యాపారము క్రితములందు నిపుణులు గలక పత్రిక సాయంకాలము వ్యాపారమును నులుపుచున్నారు.

బ్రాంచ్ వద్ద గారు కొన్ని వారముల క్రిందట మెసపాటే మియరంగమునుండి తిరిగి వచ్చిరి. మెసపాటేమియు స్థితిగతులకు క్రిందయను చుచ్చటించిరి.

ఫాదర్ ఎం. టె. బాద్న.

నెయింటు పాటిక్ కెథెడ్రల్ నందు గురువుగా నున్న ఫాదర్ ఎం. టె. బాద్న ఆచర్యమునకు 25 సంవత్సరములు జరిపించున ఈ సాయంకాలము పంచవీశవత్సరార్చనము (సిల్వర్ జూబిలీ) జరిగితి.

బొంబాయి హైకోర్టు.

బొంబాయి జూన్ 12:—ఈ రోజు బొంబాయి హైకోర్టు తెరువబడినప్పుడు ఆచరణ తేవగారు కేస్ గారు నెలపు ఢిల్లీనిన వ్యాపారము వ్యాపార గారి సామను గ్రహించిరి. కేస్ గారు కొంతకాలము స్కూలు కాజుకోర్టుకు ముఖ్యస్వాధికారిగా నుండెడు. దానికిముందు వారు రాజధాని ముఖ్య పోస్ట్మెన్ గా నుండిరి.

పయోనిరు పత్రికా సమావేశము.

సింగా జూన్ 13 — పంజాబ్ గవర్నరుల పయోనిరు పత్రికా సమావేశము సందర్భము ఎన్. హెన్రీ నునగాను నిన్ను వాటిని చూపాము. నేటి మధ్యాహ్నమున ఆంధ్రకర్మ జరుగును.

పత్రికా శాసనము.

రాజప్రతినిధి సంవత్సరము నందుట.
బొంబాయి జూన్ 12:— శనివారమునాడు బొంబాయిగవర్నరుల పత్రికాశాసన సమావేశమున సభ జేసి సభ యందజరపిత తీర్మానము పత్రికాశాసన ఈక్రింది మహానీయులు రాజప్రతినిధిని సందర్శించి పత్రికాశాసన సంగతి సందర్భముల వారికి నివేదించును. — పండితమాలవ్య, శింతావతి (అలహాబాదు); సచ్చిదానందసింహ, ఎస్. ఎ. రాజా (బ్యాంకి పూర్); హెలిలాల్ గోస్, నురేంద్రనాథబెర్రి, రామన్ ఛాటర్జి, హబీబ్ మోరీ. పత్రికాసంపాదకులు (కలకత్తా); యర్లీ లక్ష్మణ్ అబ్దుల్లా పత్రికాసంపాదకులు (అహ్మదు) కన్యూరంగఅబ్దుల్ గారు, జి. ఎ. సలీఖ్, స్త్రీమతి ఆనితె నెంటు, (చెన్నైపట్టణము); మనిలభారాన్ దేశయి, జమ్నూ దాస్, ద్వారకాదాస్, (బొంబాయి); కేసరిమహారాటా పత్రికాసంపాదకులు, కల్కాత, (పూనా); హితవాదపత్రికా సంపాదకులు, డ్రేవిడ్, వాగ్ పూర్.

పంజాబు శాసనసభ.

పంజాబు విమానదళనిధి.
సింగా జూన్ 12 — పంజాబు లెఫ్టినెంట్ గవర్నరు గారు యాజమాన్యము క్రింద శాసనసభ నేను సమావేశము యొక్క. ముఖ్యులు పత్రికాశాసన సభ్యులు సభ్యత్వపు ప్రమాణముల నొసర్పినవిద (శ్రీబాద్రివక్త) రిగి గారియన్తెంటు కేరటరి కద్దరుండి ఇండియా సర్వసేవా కీక్రింది తేలు కచ్చినదని లెఫ్టినెంట్ గవర్నరుగారు చెప్పిరి:—

ఇండియా సర్వసేవా మార్చి 30 తేది వ్రాసిన తేలు య, పంజాబు లెఫ్టినెంట్ గవర్నరు గారి ఉత్తరమును స్త్రీచారు చదువుకొని చాల సంతసిందిరి. అన్నితరగతుల వారును తమ శక్తికొలదిని విమానదళానికి స్వచ్ఛందముగ విరాళముల నొసగి తోడ్పడుట స్త్రీచారు వాక్కించెను. కథి శేషుచిన వారిని బాద్రిరాజుగారు రక్షించిందియెన్నార. 48 విమానములున్న పంజాబిగాస్ట్రీముల రాజధానికొల్లె గొలుపుటయే గాక నేన లత్తంత్రగనాకారులై యుండును. పంజాబునందలిజిల్లాలను వెక్కిరింటి శ్రీవాత్ బాదియుండిరి. విమానదళములో విమానముల కాయా ముదలముల పేర్లు వెల్చుచియుండెను. వీలుగలిగినచో శ్రీవారి విమానముల స్వయంక వామయన ఈ మున్నగు సంకేతముల వైశిష్ట్యము కలవు.

చక్రవర్తిగారినుండి వచ్చిన ఇట్టి వృద్ధమామోదక సందేశముతోడ సభ కార్యముల ప్రారంభముట ఎంతయు శుభ మునకచని గవర్నరుగారు నడిచిరి.

కిచెర ప్రభువు మరణము.

కిచెర ప్రభువు యకాలమరణమునకు సామ్రాజ్యమునకు వాటిల్లిన యపారవర్తమునకు వగచుచుంటిమను తీర్మానమును నవాబు బుల్షిక్ అతిభాష గారు రుపపాదింప సభ్యు లైక్య కంతమున వామోందిరి.

సామ్రాజ్యశాసన సభాసభ్యులు.

సభ్యులు గూకాలమున సర్దారు వుండర్ సింగు మజిలీ యగాని అసభి కారసభ్యులు సామ్రాజ్యశాసన సభాసభ్యునిగ నెక్కుకొనిరి. ఆర్థిక సంఘమునకు ముగ్గురు అసభి కారసభ్యు లెన్నుకొనబడిరి.

నెయింటుజాను వైద్యసహాయ సమావేశము.

విరాళము.
మెసపాటేమియూని వైద్యశాలలకు సౌకర్యముల నొసర్ప సంధము డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగారి ద్వారా రా బ్లోటి ప్రసాద్ సింగ్ జేతు గారు సంఘము వారికి 10 వేలరూ పాయలు విరాళము నిచ్చిరి. ఈవిరాళము కృతజ్ఞతా పూర్వ కముఁ ఇండియా సంఘము వారు రంగీకరించిరి.

మెయిలు స్త్రీమధు.

2 వ తేది టపాలతో 25 వ తేదిని లండనునుండి బయలుదేరిన “మాల్యా” అను మెయిలు స్త్రీయ 10 వ తేది శనివారమునాడు పోర్టునెడ్ చేరుకు చేరినది.

ఎన్. డబ్ల్యు. కెంప్ గారు.

బొంబాయి స్కూల్ కాజ్ కోర్టు ముఖ్య వ్యాపారాధికారిగానున్న కెంప్ గారు బొంబాయి హైకోర్టులో మూడు మాసముల నెలపు తీసికొనిన వ్యాపారము దీక్షాదావర్ గారికి బయలు పనిచేయుటకు నియమింపబడిరి. కెంప్ గారు సన్నటి దినము తమ ముద్యోగ స్థానమును గ్రహించిరి.

మద్రాసు హైకోర్టు.

డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. ఫిలిప్సు గారు.
మద్రాసు హైకోర్టులో వ్యాపారము వై బేక్వెల్ గారు 6 మాసముల నెలపు తీసికొనినందున డబ్ల్యు. డబ్ల్యు. ఫిలిప్సు గారు అడివనర్ జడ్జిగా నియమింపబడిరి.

లాహోరు కుట్ర కేసు.

లాహోరు జూన్ 12:—లాహోరు కుట్రకేసుకు సంబంధించిన 6 గురు ముద్దయలకు ప్రత్యేక వ్యాపారాధికారులచే మరణకత్తు నిధింపబడినది. హిరాసింగు అశునతోకి పంజాబు రాష్ట్రపు లెఫ్టినెంట్ గవర్నరుగారు నిర్బంధ సేవారికి విధించిరి. లెఫ్టినెంట్ గవర్నరుగారికి గవర్నరు జనరలుగారికిని అప్పీలు దాఖలుచేసిరి. మిటి 6 గురు అప్పీళ్లు ప్రోసీజరుబడినవి. వారు లాహోరు నెట్లబడెలులో ఉరితీయబడిరి. వీరి పేరు ఫీర్ సింగు (మహమ్మదా) ఈశ్వరసింగు లేక పరాక్ సింగు రంగసింగు లేక కోస్ సింగు, యార్ సింగు (తల్వండి) దుషంజీ ఉలాం సింగు (హంతు బాగ్రిక్).

యువజన క్రైస్తవసంఘము.

సంఘమువారి కార్యములపై బెంగళూరునుండి ఎమ్. ఎన్. మండవమెతు క్రైస్తవులు అవినకాలమున మెసపాటేమియూను వెళ్లుచు.

హిందూ దేశ సేవకము: దలి.

వార్షికోత్సవము.
పూనా జూన్ 13:— మండలియొక్క వార్షికోత్సవ సందర్భము (12-6-16) కర్ణులందును ప్రధానస్థానమున సమావేశమై అనేకవిషయములు చర్చింపబడెను. సభ్యులొనర్పరచిన కార్యముల పరిష్కారంపబడుచు. రావుబహద్దరు నారాయణరావు కల్కాత, ఇండులాల్ యజ్ఞ్ సి. ఎ. ఎల్. ఎల్. బి; కె. ఎమ్ థాకోర—ఈ మారనకర్ణులు మండలియం దీది:మున చేయకొనబడిన మండలియొక్క వివిధ శాఖల గతసంవత్సరమున నొసర్పిన కార్యక్రమములు సభకు నివేదించబడెను.

మండలియొక్క అధ్యక్షులు గారు క్రిందవాసకాస్త్రి గారు నేటికాది చెన్నపట్టణమునకు బయలుదేరుతురు.

ప్రార్థనల జరుపుట.

బెంగళూరు జూన్ 13:—క్రైస్తవుడైన కిచెర ప్రభువు విషయమై నేటి ఉదయమున నెయింటుమార్కు హోలిలింటి నెయింటు ఏమార్క్ కెగియన క్రైస్తవాలయముల ప్రార్థనలు జరుపబడినవి. నెయింటుమార్కు ఆలయమున రెసిడెంటు గౌ. ఎన్. వి. కాచ్ గారు ప్రార్థనకార్యక్రమము నుపకరించిరి. ఆనంతరమున రెవరెండు డాక్టరు బొల్లే సంగారు ప్రార్థనకు గావించిరి. గీతములు పాడబడెను. ప్రార్థనానంతరమున బాత్మియగియు పాడబడెను అంగ్లనైనులు హిబ్బులునుకుండుటలన నిప్రార్థనమునకు రాజాలరహియిరి. బెంగళూరు వాలంటియరుడెమి అన్ని క్రైస్తవాలయముల యందును ఇట్టిప్రార్థనముల జరిగెను.

మెసపాటేమియూ స్థితిగతులు.

మెసపాటేమియూ స్థితిగతులు కన్నూర. చూచిన వారికడ మే 13-వ తేది ఈ క్రిందివిధమున వ్రాసిరి:—

జులై నందు మొదట పట్టుకొనబడిన నెసిటులు ఇప్పుడు తురుప్పులకు పుట్టులులకు నేర్చుచున్నారని అచ్చటి నుండి తిరిగివచ్చిన ఒకడాక్టరు వాతోచెప్పెను. డాక్టరుగారు ఒకదినము గాయములు తగిలినవారిని తొలగించుచుండగా, “ఆ చేతులతోనే జర్మనులను మాయొద్దనుండి తొలగించుదా”ని ఒక తురుప్పు నైసికోద్యోగి యనెనట. ఒక బ్రిటిషు స్త్రీయ లోని ఒకనావికుడు ఇదిగత “కోచెక్” అను నావనానుండి తనకు వెలిగిన ఒక జర్మనును చూచెను. అతడు అంగ్లభాష బాగుగా మాట్లాడగలడు. స్త్రీయలోని ఇంగ్లీషు నావికుడు జర్మనువా డుండుట జూచి భయపడి ఉపద్రవము కలుగ గలదనిలచి రెండవ నావికుని వెనుకక విలిచెను. అప్పుడు అతడు ఉత్సాహముతో నవ్వుచు “జర్మను లెప్పుడు కీలు కాలునకు వదిలి వత్తురని వానిని అడుగుటకు నెయొద్దబోవుచున్నా”నని జవాబు చెప్పెను.

దీక్షిత జయంతుత్సవము:— తుర్కపాటి వేంకట నాను మంతరాయకర్మగారి యాధిపత్యముక్రింద చిదానంద సరస్వతి స్వామి 98 వ జయంతుత్సవము కృష్ణజిల్లా సామగ్రిగ్రామమునందు 10 వ తేదిని జరిగినది. ఉదయమున గురుపాదుశాఖి. పేకము జరిగినది. సాయంకాలము చిదానంద సరస్వతి వర్ధంతి రలన కలుగు ప్రయోజనమును గురించియు మరివిద్యా క్రిచారములకున కలుగు లాభములను గురించియు నుపసంశించి.

అనంతా శ్రీ దత్తాత్రేయ స్వామి

1000 రూపాయలు బహుమాన మియ్యబడును.

లోక ప్రసిద్ధమైన సాలామిసిరి మురబ్బ

ఈ మురబ్బుకు సాలామిసిరి కాదని యజ్ఞపుత్రులవారికి 1000 రూపాయలు బహుమానముగా ఇయ్యబడును. అట్లు జరిగిందని వాస్తవముగా పొందవచ్చును. యజ్ఞపుత్రులవారికి వాస్తవముగా పొందవచ్చును. యజ్ఞపుత్రులవారికి వాస్తవముగా పొందవచ్చును.



ఈ సాలామిసిరి మురబ్బువల్ల ధాతువు ప్రకటన, శస్త్ర సులభము మునున, ధాతువు మురబ్బుతో కలసిపోవుట మునున, సులభము మునున, బహుమానముగా పొందవచ్చును. సాలామిసిరి కలుగును, రక్తము కృత్రిమమున, ఆకలి యెక్కువ యగును, చక్కెర తలవినగ్గనమగును. సాలామిసిరి అనునది ఒకటిగాలిండు. ఇది కాబూత్, కాండవూత్ దేశములలో పుట్టుచున్నది. అక్కడి జనులు ఈమందును విశేషముగా తినుటకు మనదేశపు 4 గుర్ర మనుష్యుల బలము అదేకంటా ఒకమూసకే గలదు. వై మురబ్బుకు సేవించి మంచి బలము పొందుటకై గొప్ప మందులతో చేర్చి తయారుచేయుచున్నది. 1 డబ్బాకు 15 రోజులు ఉపయోగించిన దానికల్ల పూర్తిగగులు కలుగును. 2-3 డబ్బాలు ఉపయోగించినచో జన్మాంకితము వరకు గుణ మిచ్చును.

అవసర పత్రిక వార్తలతో పంపబడును.

15 తులారు, డబ్బీ కల యా. 2-0-0.

తపాలఖర్చు 1-3 డబ్బాలకు 6 అణాలు.

డి. మన్నాలాల్, ఢిల్లీ వైద్యులు,

నె 5, అవస్థ్యరోడ్, బెంగళూరు సిటీ.

అ మ్మ బ డు ను

బిట్టు బ్రయిడిత్తో సహా సెమిమిలిటరీ జీనులు

జమీందారులకును, కలెక్టరులకును, డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేట్లకును, ఆఫీసర్లకును,

వాడుకకు తగినవి. కొన్ని మాత్రమే గలవు.

కదిసంవత్సరముల లోపు పిల్లలకు పయోగము చిన్న సింగరునైకిలు, దీని ప్రేము 16 అంగుళములు పైపు 24 x 1 1/2 అంగుళములు, రెండు గంటలు, ఒకవంపు, శ్యాక్ సేటు ఏకీతో సహా గలదు. కిచ్చుత్తు తెలిసికొనగోరువారు:—

ఏకాంబరం అందుకో, మర్నంటు, అంసు కమిషన్ ఏజంటు,

18, నెకండులైజ్ బీచ్ మదరాస్.

బాధాపీడితులకు వరము: ఐవోడిక్ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సావంతుని వనోపధి సారసపరిల్లా

అపరిమిత రక్తమువలన జనించు జాడ్యులకు కీటముకంటి చుండు. తుడపులను, మచ్చలను, గండములను తొంద్రకు, పాకనోష్ఠలను అన్ని విధములవలన గలుగు చర్మరోగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన రక్తశుభ్రకారిణి

28

వనోపధి సారసపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిష్పంశము, సహజమైన మధ్యకర్మము అన్ని విధములైన వోపధులను పోగొట్టును. రోగిచూడవలె పాదరసవోపధులను, మలబద్ధమును కారణబంధమును నోష్ఠలను పోగొట్టి రక్తమును శుభ్రపరచును. రోగిచూడవలె గలగ జేయును. 16 రోజులవరకు మందులకు 4 డబ్బాలు బుడ్డీలతో అమ్మబడును.

ప్రాప్తిచుండు:— పి. డి. సావంత్, 644, వనసవాడి నం 2 బొంబాయి.

Proprietor P. D. SAVANT, Fanaswadi No. 144, No. 2. BOMBAY.

భూత, ప్రేత, విశాచ, వీర నివారిణి.

బాలగ్రహ, అకాల మృత్యు సంహారిణి.

వల యా. 1-4-0.

దేవదత్త విభూతి

తపాలా ఖర్చు ప్రత్యేకము.

సకలపాపనశనక నీ విభూతి మంత్ర యుక్తముగా లోక ఈశ్వరోపాసకునికే సమకూర్చబడిన దళితుల సాధారణముగా చుట్టి బిడ్డలను, మాలికా గృహములను, మనో దుర్బలములను శ్రీ పురుషాయన అవహించి పీడించు గృహకాధలను నివారణజేసి సాధాగృహములకు నోనకృతులతో బహువిధము, బంధవిమోచన, కలహ శాంతి, సవ్యగృహ శాంతి మొదలగు మనోకాంక్షలను నిర్దిలించి, ఈశ్వర భక్తియందు అనురాగ వరతులను, విద్యార్థులను భారతీయ పురుషులగు జేయగలుగును. ఇట్టి అభయ ప్రాప్తికరమైట్టియు, సర్వ అశ్రమ శాంతి దాయనియు నగు నీ దివ్య విభూతిని విశేషలంకర ఉపయోగపరిచి సదాశివుని కృతకే అభీష్ట సిద్ధిని గాంచును. దీనికి సంకేతము లేదు. ఇండుట పరితిఫలముగా మహాజనులు భక్తితో నిచ్చు దీర్ఘమును ఈశ్వరార్పణముగా వీర వారాహుల సంరక్షణకుగాను వినియోగించబడును.

ఇదిగత ఈ మహాదేవాశ్రమమున ఎట్టి ప్రతిఫలమును కోరకయే యోగశక్తిచే వ్యాధులు నివారణ జేయబడును.

చిరునామా:— మహాదేవాశ్రమము, శికింద్రాబాదు.

Devan's Devine Healing Elysium; Secundrabad, DECCAN.

బంగారు పతకములను

మద్రాసులోను కలకత్తాలోను ఆయు

ర్వేదీ యావధ ప్రదర్శనములయందు నిచ్చిరి.

జాండూ ఫార్మ్యూటికల్.

వసుక్కు

లేహములు, బిల్లులు, మాత్రలు మొద

లగునవి యన్నియు శాస్త్రానుక్రమమున

సిద్ధపరుచుచును. వెలపట్టికకై వ్రాయును.

ఒకసారి చూచిన సంగతి తెలియును.

శ్వసనరోగములన్నియు సాంప్లేయ ధావ

లోనే జరుగవలయును.

చెన్నపురిలోను కాన్పూరు రాజధాని

లోను ఏజెంట్లు కావలయును

The Zandu Pharmaceutical Works

388 The Aurvedic Pharmacists.

Elphinstone Road, Bombay, 13.

ఆయుర్వేద ఔషధములు

అగస్త్యులవారి ప్రక్రియలు.

“అండకృద్ధి బూర కాళ్ళ తడులు పరిహారం.”

7 పూటలలో మంచినీరు. నిక్కయమెరి. ఇంకా

మేహవాలనోష్ఠలు, వాయువులు, వాపులు, మూత్ర నిలకద

క్షీణనోష్ఠలు, తిమిరము, అంశువు కటివారములు, చిరకాలపు

మధుమనోష్ఠలు మొదలగు వాటి కిచ్చుక మిడతే? పుచ్చు

కొనిన వెంటనే గుణము తెలియవచ్చును. వల యా. 8-8-0.

“సర్వమేహకుష్ట కుఠారము”

ఈ సిద్ధౌషధము, మేహవైత్యజాతిమచ్చలు, గజవర్మ

ములు, కాళ్ళచేతులు, ముద్దలు, చెవులు, కండ్లు మొదలగు

అంగములను తిరి వనశీగ్రణములను, అడ్డకట్టలు, విల్లలు, నవ్వాలు

నంబంధముల కొలుతులు, పిట్టకు దివ్యాత్మకము. రక్తశుద్ధికి

రాజుపంటిది. 10 రోజులలో అపరిమితమైన గుణ మిచ్చును.

10 రోజులకు, వల యా. 5-0-0 5 రోజులకు వల యా. 8.

వైయోషధములచే గుణములేరుడెట సామ్య వాతము

కుంపబడును.

ఈ వైయోషధము క్రిందిపుస్తకాలయమున వారకును.

శ్రీ త్యాగరాజశతకీర్తన స్వరావళి

స్వర, తాళ, గతుక, సంఖ్యావిధానములతో కూడిన

చక్కని వైయోషధము యా. 2-0-0

గ్రంథకర్త “ప్రాచీన సంగీత పుస్తకశాల”

8/12. అలంగాత్తాపల్లె, తిరువల్లిక్కేరి, మదరాసు.

ఆంధ్ర సర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి

గారిచే వ్రాయబడినది

వల 0-4-0

[ప్రాప్తిక ప్రత్యేకము

ఆంధ్ర సత్తి కా కార్యాలయము

7 తలంకల్లిక్కి, మదరాసు.